

Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019

Tanja Jylänki

Översättning: Pimma Knight.

Kansikuva: Perämeren kansallispuiston saaria. Etualalla Selkä-Sarvi, taaempana Maa-Sarvi.
Kuva: Maarit Vaahteranoksa.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2020

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-295-267-7 (pdf)

Tanja Jylänki

Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	20.4.2020
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 96/2020
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Perämeren kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Perämeri FI1300301		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan–Kainuun Luontopalvelut		
TEKIÄ(T)	Tanja Jylänki		
JULKAISUN NIMI	Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1991 perustettu Perämeren kansallispuisto sijaitsee Lapissa, Kemin ja Tornion kaupunkien ulkosaaristossa. Kansallispuistoon kuuluu noin 30 maankohoamisen muovaamaa saarta ja luotoa. Kansallispuiston pinta-ala on 157 km², josta maata 2,5 km². Vuosittain Perämeren kansallispuistossa vierailee noin 6 000 kävijää.</p> <p>Perämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 17.6.-31.8.2019. Tutkimuksella selvitettiin puiston kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Kävijöistä suurin osa oli kotimaasta. Suosituimmat käyntikohteet olivat Selkä-Sarvi ja Pensaskari. Suurin ikäryhmä oli 55–64-vuotiaat. Useimmiten puistossa vierailtiin 2–5 hengen seurueessa, joka koostui oman perheen jäsenistä. Vastaajista hieman alle puolet oli päiväkävijöitä ja 58 % yöpyjiä. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin 4 tuntia ja yöpyjät 3 vuorokautta. Vastaajista 61 % oli vierailut kansallispuistossa aiemmin. Heinäkuussa saapui alueelle 43 % vastaajista. Tärkeimpiä syitä saapua Perämeren kansallispuistoon olivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Perämeren kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde 68 %:lle kävijöistä.</p> <p>Kävijöiden odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä hyvin. Parhaiten odotuksia vastasi luonnonympäristö. Kävijät olivat suurimmaksi osin tyytyväisiä kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään ja laatuun. Tyytyväisyys palveluihin ja rakenteiden määrään ja laatuun on noussut merkittävästi vuodesta 2012. Tästä voidaan päätellä, että alueella tehdyt uudistukset ja rakenteiden ylläpito ovat tuottaneet tulosta. Kiitosta keräsivät erityisesti Selkä-Sarven satama ja sauna sekä polttopuut huolletuilla tulentekopaikoilla. Kävijöitä häirinneitä tekijöitä oli hyvin vähän.</p> <p>Vapaamotoinen palaute koski useimmiten venekyytien lisäämistä ja kansallispuiston saavutettavuuden parantamista. Pensaskarin päiväkäyntilaiturista toivottiin uutta suojasatamaa, jotta Selkä-Sarven kävijäpainetta saataisiin jaettua muiden saarten kesken. Vuokratupien palvelutasoa sekä keuhuttiin että moitittiin. Alueen sääntöjä ja opasteita toivottiin selkeytettäväksi ja muille kielille käännettynä.</p> <p>Perämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat 356 509 euroa ja työllisyysvaikutukset 3 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Perämeren kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 253		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-267-7
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	57 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, Luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	20.4.2020
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 96/2020
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Bottenvikens nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Bottenviken FI1300301		
REGIONENHET	Österbotten-Kajanalands Naturtjänster		
FÖRFATTARE	Tanja Jylänki		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Bottenvikens nationalpark 2019		
SAMMANDRAG	<p>Bottenvikens nationalpark inrättades år 1991 och ligger i Lappland, i yttre skärgården av städerna Kemi och Torneå. Det finns ca 30 öar och skär i nationalparken. Nationalparkens areal är 157 km², varav 2,5 km² består av landområden. Bottenvikens nationalpark har årligen ca 6 000 besökare.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i nationalparken insamlades 17.6–31.8.2019. I undersökningen utreddes besökarstrukturen, besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning samt besökarnas erfarenheter av och åsikter om nationalparkens skötsel och utvecklingsbehov. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin.</p> <p>Största delen av besökarna var från Finland. De populäraste besöksmålen var Selkä-Sarvi och Pensaskari. Åldersgruppen 55–64-åringar var bäst representerad bland besökarna. Merparten av besökarna vistades i nationalparken i sällskap på 2–5 personer som bestod av familjemedlemmar. Av svararna var något under hälften dagsbesökare med 58 % övernattade i området. Dagsgästerna vistades i genomsnitt 4 timmar i området, övernattarna 3 dygn. Hela 61 % av svararna hade besökt nationalparken även tidigare. 43 % av svararna besökte parken i juli. De viktigaste orsakerna till besöken i Bottenvikens nationalpark var naturupplevelser, landskap och avkoppling. För 68 % av besökarna var Bottenvikens nationalpark resans enda eller viktigaste besöksmål.</p> <p>Besökarnas förväntningar uppfylldes väl under besöket i nationalparken. Bäst uppfylldes förväntningarna vad gäller naturmiljön. Besökarna var huvudsakligen nöjda med nationalparkens tjänster och konstruktioner. Deras belåtenhet med kvaliteten och mängden av tjänster och konstruktioner har ökat betydligt sedan år 2012. Detta visar att förbättringarna i området och underhållet av konstruktionerna har varit verkningsfulla. Beröm fick speciellt Selkä-Sarvis hamn och bastu samt veden vid de underhållna eldplatserna. Mycket få faktorer störde besökarna.</p> <p>I den fria responsen fanns främst önskemål om fler båttransporter och sätt att nå nationalparken lättare. Svarare föreslog också att Pensaskari dagsgästbrygga omvandlas till en skyddshamn, så att besökstrycket på Selkä-Sarvi kunde fördelas jämnare mellan öarna. Hyresstugornas service-nivå fick både ris och rosor. Somliga önskade också att områdets regler och infotavlor görs klarare och översätts till andra språk.</p> <p>Nationalparkens besökares totala inkomsteffekt på området var 356 509 euro och sysselsättningseffekten 3 årsverken.</p>		
NYCKELORD	Bottenvikens nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 253		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-267-7
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	57 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, Naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	10
3 TULOKSET.....	14
3.1 Kävijärakenne	14
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	14
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot	17
3.2 Käynti alueella.....	18
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	18
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	20
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	23
3.2.4 Käynnin kesto, toistuvuus ja kävijävuorokaudet.....	23
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	25
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	27
3.2.7 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset.....	35
3.3 Kävijätyytyväisyys	36
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	36
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	38
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	40
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät	41
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	42
3.4 Aluekohtaiset kysymykset.....	43
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	44
4 TULOSTEN TARKASTELU	45
4.1 Yhteenveto ja johtopäätökset.....	45
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	46
LÄHTEET.....	48
LIITTEET	49
Liite 1 Otantakehikko.....	49
Liite 2 Tutkimuslomake.....	50
Liite 3 Vapaamuotoinen palaute.....	54

1 Johdanto

Kemin ja Tornion saaristossa sijaitseva Perämeren kansallispuisto on perustettu vuonna 1991 suojelemaan maankohoamisen muovaamaa saaristoluontoa. Kansallispuisto muodostuu noin kolmestakymmenestä matalasta saaresta ja luodosta, joita maankohoaminen edelleen muuttaa. Kansallispuiston kokonaispinta-ala on 157 km².

Perämeren kansallispuisto rajautuu etelässä vuonna 2001 perustettuun Möylyn hylkeidensuojelualueeseen. Arvokkaan saaristoluonnon lisäksi kansallispuistossa on säilynyt runsaasti kalastuselinkeinoon pohjautuvaa kulttuuriperintöä. Perämeren kansallispuisto on Lapin läänin ainoa merellä sijaitseva kansallispuisto. Veneilijöiden suosiman kansallispuiston vuosittainen käyntimäärä on noin 6 000. Kansallispuisto sopii päiväretkikohteeksi, mutta moni kävijä viipyy siellä ainakin yhden yön ja yöpyy yleisimmin veneessä tai vuokratuvassa. Retkeily- ja virkistystoimintaa alueella on ollut jo kauan ennen kansallispuiston perustamista.

Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röntän Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin vuonna 2009 (Metsähallitus 2009) ja Virkistys ja veneilypalveluiden kehityssuunnitelma vuonna 2012 (Meriluoto & Laurila 2012). Näiden suunnitelmien mukaan suunnittelualueella pyritään turvaamaan ammatti- ja virkistyskalastuksen harjoittamisen edellytykset sekä ylläpitämään ja parantamaan virkistyskäyttöä – erityisesti veneilyä – palvelevaa varustusta. Vuosina 2012–2019 on tehty useita hoitotoimenpiteitä perinnemaisemien ja kulttuuriperintökohteiden ylläpitämiseksi ja virkistyskäytön parantamiseksi. Perämeren kansallispuistossa on suoritettu luonnonhoitotöitä umpeenkasvaneiden perinnemaisemien ennallistamiseksi. Inakarissa ja Pensaskarissa on poistettu katajakasvustoja, ja vuonna 2019 Pensaskarissa aloitettiin lammaslaidunnus saaren perinnemaisemien ylläpitämiseksi.

Kalastuskulttuuriperintöä on ylläpidetty ennallistamalla kalastuskulttuurikohteita Pensaskarissa ja Selkä-Sarvessa. Virkistyskäyttöä on tuettu kunnostamalla vuokratupia, ylläpitämällä nuotiopaikkoja ja Selkä-Sarveen on rakennettu myös grillikota. Selkä-Sarven Kokkotupa ja Pensaskarin lammaspaimentupa on kunnostettu ja molempien yhteyteen on kunnostettu saunat vuokraajien käyttöön. Pensaskarissa aloitettiin lammaspaimenviikot kesällä 2019. Luontopolkuja on kunnostettu korvaamalla huonokuntoiset lankkupolut katajasahanpurulla. Vedenalainen luontopolku poistettiin käytöstä vuonna 2019. Pensaskariin on rakennettu laiturit päiväkävijöitä varten vuonna 2016 ja Selkä-Sarven suojasataman laiturit on uusittu vuonna 2015.

Perämeren kansallispuistossa on aikaisemmin toteutettu kävijätutkimukset vuosina 2005 (Grönlund 2005) ja 2012 (Karlin 2013). Vuonna 2012 tutkimus tehtiin kansallispuiston alueella, ja se oli osa Boundless Bothnian Bay -hankkeen toimenpiteitä ja vastasi osaltaan tietotarpeisiin, joita kansallispuiston veneily- ja virkistyspalveluiden kehittämissuunnitelman (Meriluoto & Laurila 2012) laatimiseen liittyi.

Kävijätutkimuksen tarkoituksena on selvittää kansallispuiston kävijärakennetta, kävijöiden harrastuksia, käynnin kestoa, rahankäyttöä sekä tyytyväisyyttä kansallispuiston rakenteisiin ja palveluihin. Kävijätutkimuksen tuloksia käytetään kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelussa ja kehittämisessä. Vuoden 2019 kävijätutkimus toteutettiin osana CoastLifeNet-hanketta.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1991 perustettu Perämeren kansallispuisto sijaitsee Itämeren pohjoisimmassa osassa Kemmin ja Tornion ulkosaaristossa. Jäätömään aikaan puistoon pääsee veneellä tai meloen ja talvisin lähisaariin hiihtäen tai moottorikelkalla. Tornion Röytästä kansallispuiston lähimpiin saariin on 3 merimailia ja kaukaisimpiin 8 merimailia. Kemistä lähimmät saaret ovat 3 merimailin päässä ja kaukaisimmille matkaa on 11 merimailia. Veneilijät voivat saapua kansallispuistoon myös muista Perämeren alueen satamista. Kansallispuiston saarille ei mene merkittäviä väyliä, mutta Tornion 8,0 metrin väylä kulkee puiston läpi.

Kansallispuistoon kuuluu noin 30 saarta ja luotoa. Sen pinta-ala on 157 km², josta maata on 2,5 km². Saarten rannat ovat kivikkoisia ja matalia, joten suurella veneellä on rantautuminen useimmille saarille mahdotonta. Helpoimmin rantautuminen onnistuu soutuveneellä tai jollalla.

Selkä-Sarven pohjoispään retkisatamaan mahtuu 10–20 syvyykseltään alle 2,5 metrin venettä. Pensaskarin pohjoispäässä on venelaituri ja venepoiju. Pensaskari on päiväkäyntikohde ja laiturissa ei voi yöpyä. Maihinnousua ja liikkumista on rajoitettu osalla saarista ja vesialueista 1.5.–31.7. linnuston pesimärauhan turvaamiseksi.

Kansallispuiston saaret toimivat aikoinaan kalastus- ja metsästysmatkojen tukikohtina. Selkä-Sarven eteläpään kalastajakylä on ollut kausipyynnitukikohta ilmeisesti jo 1500-luvulta lähtien. Kato vuosina kylässä on asunut jopa 300 henkeä. Kalastajat saattoivat pyyntiaikaan asua tukikohdissa kuukausia käymättä mantereella. Kalastustukikohtien asukkaiden karja laidunsi vapaasti saarilla ja sen seurauksena syntyivät saarten perinnemaisemat. 1900-luvun alussa nopeiden moottoriveneiden yleistyttyä kalastusta alettiin harjoittaa yhä enemmän mantereelta käsin ja kalastustukikohdat autoituivat.

Selkä-Sarven, Pensaskarin ja Iso-Huiturin kalastustukikohdissa on yhä nähtävillä vanhaa rakennusperinnettä kuten asuinrakennuksia, vajoja, verkonkuivaustelineitä ja jääkellareita. Selkä-Sarven eteläpään kalastustukikohdassa on entisöity Ailinpjetin kalamaja, joka on peräisin 1860-luvulta. Kieltolain aikana 1900-luvun alkupuolella saaret toimivat salakuljettajien tukikohtina ja kätköpaikkoina. Tältä ajalta on vielä nähtävissä maakuoppia, jotka ovat vanhoja pirtukellarin paikkoja. Muita kansallispuiston nähtävyyksiä ovat 1300-luvulta peräisin oleva Piispankivi Iso-Huiturissa, Upsalan ja Turun piispojen kymmenyksien vesiraja sekä Selkä-Sarvessa sijaitsevat aurinkokello ja perinteinen merimerkki, pooki. Perinnemaisemia ylläpidetään laiduntamalla kesäisin lampaita kansallispuiston saarilla. Kesällä 2019 Pensaskarissa aloitettiin suositut lammaspaimen- viikot.

Perämeren kansallispuiston rannat ovat hyvin kivikkoisia ja vesialue on karikkoista ja matalaa, pääosin alle 10 metrin syvyyistä. Maa kohoaa Perämerellä noin 9 mm vuodessa ja tämän seurauksena merestä paljastuu yhä uusia kareja ja luotoja, joille kasvillisuus vähitellen leviää. Matalia moreeniluotoja ja saaria muovaavat maankohoamisen lisäksi aallot ja ahtojäät. Saarten kasvillisuus on maankohoamisen vuoksi vyöhykkeistä. Rantoja reunustavat merenrantaniityt, jotka vaihtuvat korkeammalla pajukoihin ja edelleen reheviin lehtimetsiin. Selkä-Sarven, Vähä-Huiturin ja muiden vanhimpien saarten lakialueet ovat katajikkoisia nummia ja kitukasvuisia havumetsiä.

Kansallispuistossa pesii noin 60 lintulajia, ja puiston tunnuslinnun lapintiiran lisäksi kansallispuiston alueella voi nähdä muun muassa pilkkasiipiä, riskilöitä, karikukkoja, lapinsirrejä, pikkutiioja ja lapasotkia. Puiston tunnuskasvi, uhanalainen ruijanesikko, selviytyy vain alueilla, joilla maankohoaminen paljastaa jatkuvasti uutta kasvualustaa. Saarilla esiintyy myös muita vain maankohoamisrannikoilla tavattavia kasviharvinaisuuksia. Kasvilajistoon kuuluu myös kotoperäisiä lajeja kuten perämerenketomaruna ja pohjanlahdenlauha (Metsähallitus 2009).

Perämeren alue eroaa Suomen muista merialueista matalan suolapitoisuutensa ja lyhyen kasvukautensa vuoksi. Maailman toiseksi suurimman murtovesialtaan pohjoisosassa makea jokivesi ja suolainen merivesi sekoittuvat ja tämä näkyy meriveden alhaisena suolapitoisuutena. Perämeren pohjoisosan eliöstö koostuukin pääosin makean veden lajeista. Pohjoisen sijainnin vuoksi meri on jään peitossa jopa puolet vuodesta.

Veneilijöiden suosima Perämeren kansallispuisto sopii käyntikohteeksi yhden tai useamman päivän veneretkille. Selkä-Sarvi on kansallispuiston suosituin käyntikohde ja sieltä löytyy eniten palveluita. Suojasataman lisäksi Selkä-Sarven suosiota selittää yleisölle avoin sauna. Selkä-Sarvi on käynyt ahtaaksi kävijämäärien noustessa, ja tämän vuoksi Pensaskarin palveluvarustusta on lisätty rakentamalla päiväkäyntejä varten laiturin sekä remontoimalla vuokratupa ja sauna.

Tarkempia tietoja alueen palvelurakenteesta löytyy Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelusta (www.luontoon.fi) ja Retkikartta.fi-karttapalvelusta (www.retkikartta.fi).

Käyntimäärät Perämeren kansallispuistossa kuukausittain 2018–2019.

Kuukausi	2018	2019	Yhteensä
Tammikuu	0	0	0
Helmikuu	0	167	167
Maaliskuu	0	290	290
Huhtikuu	4	0	4
Toukokuu	344	477	821
Kesäkuu	867	1 019	1 886
Heinäkuu	2 378	2 813	5 191
Elokuu	763	833	1 596
Syyskuu	1 033	667	1 700
Lokakuu	100	167	267
Marraskuu	44	50	94
Joulukuu	0	0	0
Yhteensä	5 533	6 483	12 016
Keskimäärin	461	540	1 001

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Perämeren kansallispuistossa 17.6.–31.8.2019. Aineistonkeruupaikat poikkesivat osin vuoden 2012 tutkimuksesta. Selkä-Sarven ja Pensaskarin lisäksi haastatteluja tehtiin kansallispuiston muissa saarissa, mutta Kemin ja Tornion satamissa ei suoritettu haastatteluja lainkaan. Kylmäpisteillä oli tarjolla tutkimuslomakkeita, joita asiakkaat täyttivät itsenäisesti ja jotka jätettiin pisteellä olevaan postilaatikkoon myöhemmin noudettavaksi. Kylmäpisteitä oli Selkä-Sarvessa, Pensaskarissa ja Vähä-Huiturissa sekä kansallispuistoon liikennöivien matkailuyrittäjien veneissä. Aineistonkeruu rajoittui kesäkuukausiin, kuten myös 2012 tutkimuksessa. Aineistoa keräsivät Keijo Mild, Juho Niemelä ja Pekka Aho.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta (liite 2), jota muokattiin Perämeren kansallispuistoa varten sopivaksi. Lomakkeeseen lisättiin kysymys, olisitko valmis osallistumaan talkoisiin Perämeren kansallispuistossa (lomakkeen kysymys 11).

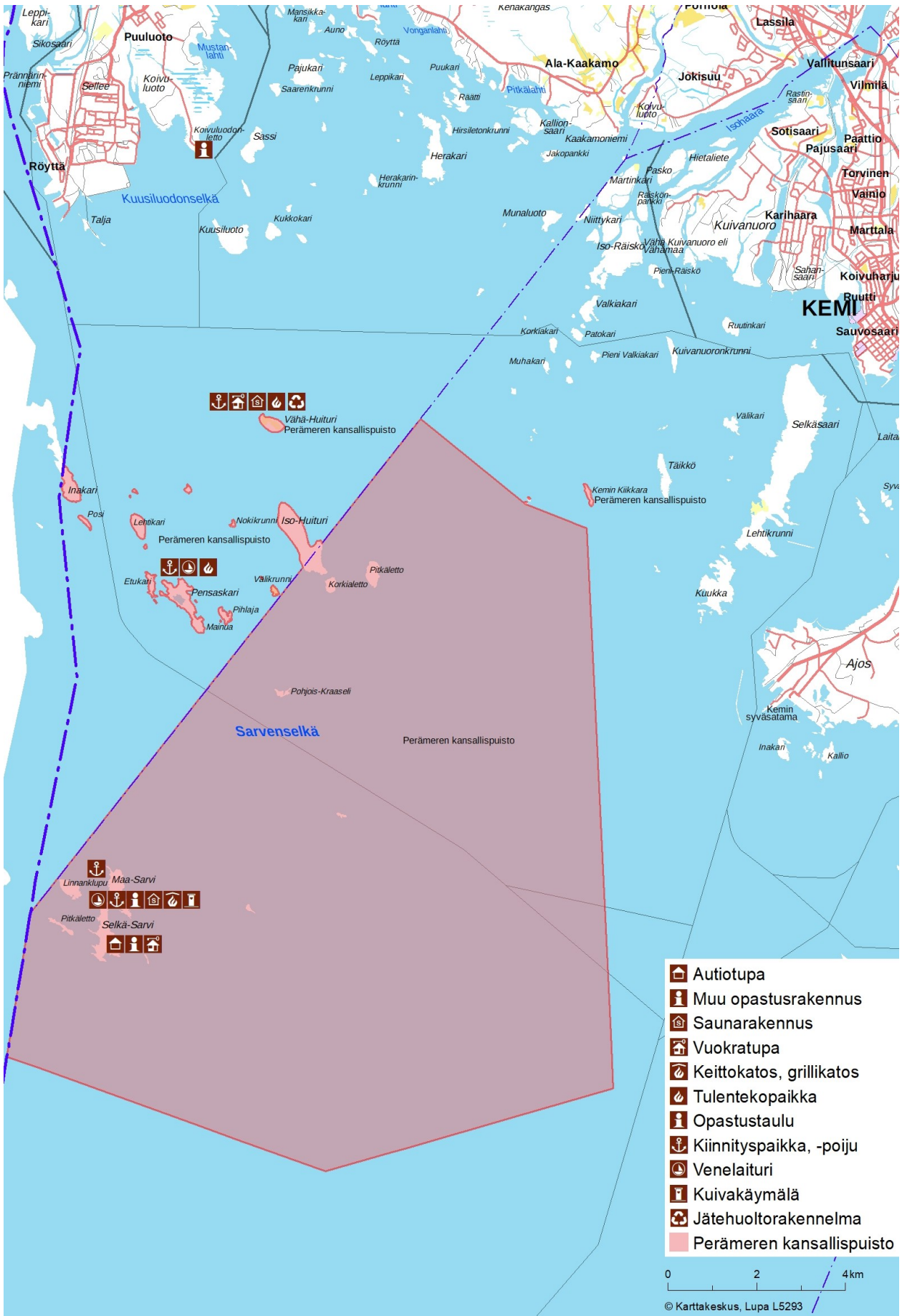
Kysymyslomakkeesta jätettiin pois Saapumistapa- ja Tiedonlähde-kysymykset. Vakiolomaketta ja menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Kun kävijätutkimus toteutetaan toistuvasti samalla menetelmällä, voidaan kävijätutkimusten tuloksia vertailla keskenään ja saada luotettavaa tietoa alueen käytössä tapahtuneista muutoksista.

Kävijätutkimuksessa kansallispuistolle määriteltiin lähialue, jolloin voitiin laskea lähialueelle kohdistuvat paikallistaloudelliset vaikutukset ja selvittää, kuinka suuri osa kansallispuiston vierailijoista tulee lähialueen kunnista. Perämeren kansallispuiston lähialueeksi määriteltiin lähikunnat: Kemi, Keminmaa, Simo ja Tornio. Kävijätutkimuksen aineistonkeruussa vastaajien apuna oli kaksi karttaa: lähialueen kartta sekä kansallispuiston kartta, jossa näkyivät paikannimet ja palvelut.

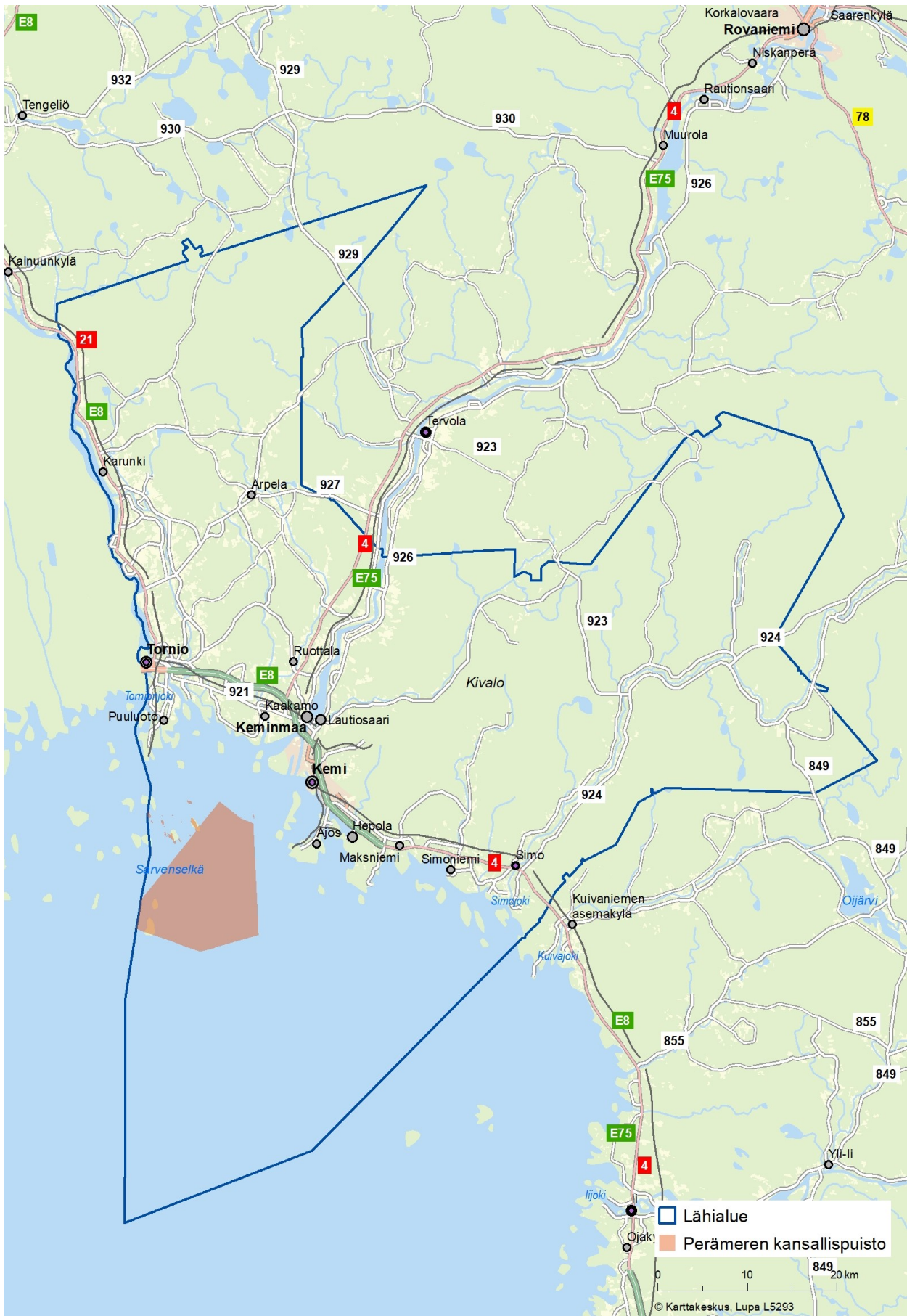
Perämeren kansallispuiston asiakkaita mahdollisimman hyvin edustavan otoksen keräämiseksi laadittiin otantakehikko (liite 1), joka perustui edelliseen kävijätutkimukseen ja alueen tuntevan Metsähallituksen henkilökunnan suosituksiin. Otantakehikko on luettelo niistä kohderyhmistä, joista otos aiotaan poimia. Otokseen poimittiin kaikki Perämeren kansallispuistossa vierailevat, 15 vuotta täyttäneet henkilöt saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä sitä mukaa kun haastattelija vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelemisesta. Tarvittavien otantapäivien määrä arvioitiin etukäteen, samoin haastattelupäivien jakaantuminen kuukausittain. Aineiston tarkkoja keruuajankohtia ei arvottu, vaan keruu toteutettiin sääolojen ja muun liikennöintitarpeen puitteissa. Aineiston keruun suunnittelussa käytettiin apuna kävijälaskurin ja Metsähallituksen työntekijöiden tietoa kävijävirtojen jakautumisesta kesän aikana. Oletusarvona oli, että heinäkuussa kansallispuistossa on eniten kävijöitä. Tavoitteena oli kerätä 300 vastauslomaketta.

Vastauslomakkeita saatiin yhteensä 242, joista 39 oli mobiilivastauksia ja 203 paperilomakkeita. Kylmäpisteiltä saatiin yli puolet vastauksista, yhteensä 145 kappaletta. Yksi vastauslomake hylättiin, koska vastaaja oli alle 15-vuotias eikä näin ollen kuulunut kävijätutkimuksen perusjoukkoon. Tavoitteesta jäätettiin siis hieman.

Keruu päiviä oli yhteensä 33. Vastauksia saatiin kesäkuussa 70 kpl, heinäkuussa 105 kpl ja elokuussa 67 kpl. Vastauksista 61 % saatiin Selkä-Sarvesta, 28 % Pensaskarista, 6 % Vähä-Huiturista, 5 % matkailuyrittäjien veneistä ja 1 % hajakohteilta. Lomakkeista 96 % oli suomenkielisiä ja 4 % englanninkielisiä.

Perämeren kansallispuiston sijainti ja palvelut. © Metsähallitus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293.

Tutkimukselle määritelty lähialue (Kemin, Keminmaan, Simon ja Tornion kunnat). © Metsähallitus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293.

Haastattelut tehtiin käyttäen apuna tablettitietokonetta, jonka sisältämä kysely oli yhteneväinen paperilomakkeen kanssa. Paperista tutkimuslomaketta käytettiin ensisijaisesti kylmäpisteillä. Tutkimukseen osallistujat voivat täyttää lomakkeen itse (joko tabletilla tai paperilla) tai aineiston kerääjä voi haastatella kävijän ja samalla täyttää lomakkeen. Tabletilla kerätyt vastaukset lähetettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-järjestelmään keuruupäivän päätteeksi. Myös kyselylomakkeiden vastaukset tallennettiin ASTA-tietojärjestelmään.

Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureeseen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Perämeren kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama / tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panostuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

Havaintojen jakautuminen haastattelupaikoittain.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Selkä-Sarvi	75	31
Pensaskari	21	9
Hajakohteet	2	1
Kylmäpiste; Selkä-Sarvi	72	30
Kylmäpiste; Pensaskari	45	19
Kylmäpiste; Vähä-Huituri	15	6
Kylmäpiste; matkailuyrittäjien veneet	12	5
Yhteensä	242	100

Kyselylomakkeen kieli.

Lomakkeen kieli	Kpl	%
Englanti	9	4
Suomi	233	96
Yhteensä	242	100

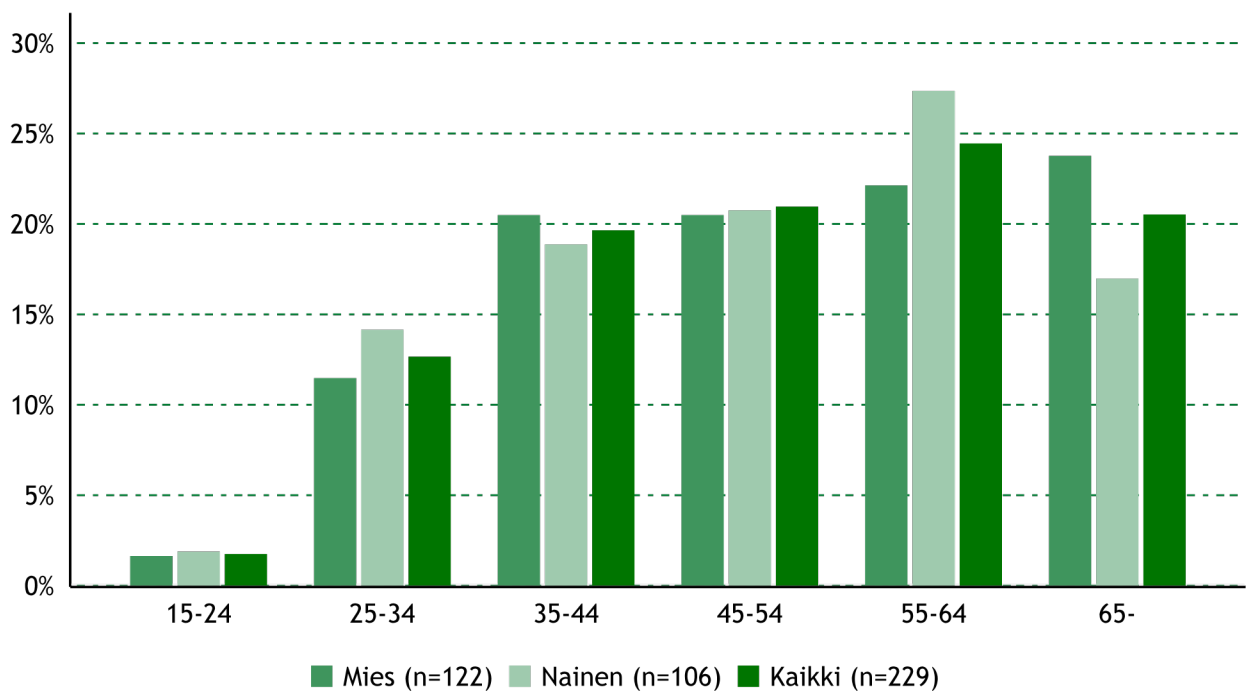
3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Vastaajista 46 % oli naisia ja 54 % miehiä. Suurin ikäluokka oli 55–64-vuotiaat (24 %), mutta lähes yhtä paljon oli 35–44-vuotiaita (20 %), 45–54-vuotiaita (21 %) ja yli 65-vuotiaita (21 %). Pienin ikäluokka vastaajien keskuudessa oli 15–24 vuotiaat (2 %). Alemman tai ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon oli suorittanut 57 %, ammattikoulun 21 % ja opistotasaisen tutkinnon 19 % vastaajista.

Lähialueen asukkaita (kotikunta Kemi, Keminmaa, Tornio tai Simo) oli 48 % vastaajista, kotimaisia matkailijoita 50 % ja ulkomaisia matkailijoita 2 % vastaajista. Lähialueen ulkopuolelta saapuneet olivat useimmiten Oulusta (19 %) tai Helsingistä (6 %). Ulkomaiset matkailijat tulivat useimmiten Saksasta tai Ruotsista.

Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Ammattikoulu	35	29	14	13	49	21
Opistotasoinen tutkinto	22	18	23	21	45	19
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	27	22	31	29	60	26
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	33	27	39	36	72	31
Ei ammatillista tutkintoa	4	3	1	1	5	2
Yhteensä	121	100	108	100	231	100

Vastanneiden asuinkunnat.

Asuinkunta	Kpl	%
Kemi	61	27
Oulu	43	19
Tornio	37	17
Helsinki	14	6
Keminmaa	8	4
Rovaniemi	7	3
Lahti	5	2
Muhos	3	1
Turku	3	1
Vantaa	3	1
Ei määritelty	2	1
Espoo	2	1
Ii	2	1
Kolari	2	1
Kuopio	2	1
Vehmaa	2	1
Siilinjärvi	2	1
Simo	2	1
Porvoo	2	1
Laukaa	2	1
Liminka	1	0
Polvijärvi	1	0
Pornainen	1	0

Asuinkunta	Kpl	%
Pyhäjoki	1	0
Sodankylä	1	0
Tervola	1	0
Vihti	1	0
Ylitornio	1	0
Ylivieska	1	0
Outokumpu	1	0
Kouvola	1	0
Kirkkonummi	1	0
Kokkola	1	0
Joensuu	1	0
Jyväskylä	1	0
Kalajoki	1	0
Haukipudas, liittynyt Ouluun 1.1.2013	1	0
Hämeenlinna	1	0
Salo	1	0
Yhteensä	223	100

Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	235	97
Saksa	3	1
Ruotsi	2	1
Ei tiedossa	1	0
Alankomaat	1	0
Yhteensä	242	100

Vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella.

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	108	48
Kotimainen matkailija	113	50
Ulkomainen matkailija	6	3
Yhteensä	227	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Perämeren kansallispuistoon tultiin useimmiten 2–5 hengen seurueessa (69 %). Kuuden hengen tai sitä suuremmissa seurueissa saapui 23 % vastaajista ja 8 % saapui yksin. Yli puolella vastaajista seurue koostui omasta perheestä tai muista sukulaisista (56 %). Ystävät tai työtoverit olivat seuraavaksi yleisimmät seuruemuodot (19 % ja 11 %), ja ohjelmopalveluyrityksen asiakkaita oli 6 %. Kerhojen ja yhdistysten mukana saapui 6 % ja eläkeläisryhmissä 1 % vastanneista. Muina seuruemuotoina vastaajat ilmoittivat harrastusporukan, laivaristeilyn ja luonnonsuojeluyhdistyksen. Noin neljäsosalla seurueista oli mukanaan alle 15-vuotiaita. Liikuntaesteisiä ei ollut yhdessäkään seurueessa.

Vastanneiden seurueiden ryhmäkoko.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	18	8
2–5 hengen seurue	164	69
6 tai useamman hengen seurue	55	23
Yhteensä	237	100

Seuruetta kuvaavia tunnuslukuja.

	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	219	5,8	7,34	2	2	3	6	40
Alle 15-vuotiaita	55	1,9	1,16	1	1	2	2	6

Seurueen koostumus.

Seurueen koostuminen	Kpl	%
Oman perheen jäsenistä	115	52
Muista sukulaisista	9	4
Ystäväistä	43	20
Työtovereista	24	11
Eläkeläisryhmästä	2	1
Ohjelmopalveluyrityksen asiakkaista	13	6
Kerhosta, yhdistyksestä tms.	11	5
Jostakin muusta, mistä?	3	1
Yhteensä	220	100

3.2 Käynti alueella

3.2.1 Kohteen tärkeys

Vastaajista 68 % mainitsi Perämeren kansallispuiston matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi, 29 %:lle kansallispuisto oli yksi matkan suunnitelluista kohteista ja 3 %:lle ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella. Muita usein mainittuja matkan kohteita olivat Perämeren saaristo Ruotsin puolella (mm. Sandskär, Luulajan saaristo), Hailuoto, lin Hamina ja Röyttä. Muista kansallispuistoista mainittiin Rokua, Syöte, Tiilikkajärvi, Oulanka ja Salamajärvi. Kun Perämeren kansallispuisto ei ollut matkan pääkohde, mainittiin kansallispuistot yleensä, Luulajan saaristo ja muita Pohjois-Suomen ja Pohjois-Norjan kohteita.

Kohteen tärkeys.

Kohteen tärkeys	Kpl	%
Matkasi ainoa tai tärkein kohde?	161	68
Yksi matkasi suunnitelluista kohteista?	70	29
Ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella?	7	3
Yhteensä	238	100

Muut matkan kohteet.

Muita kohteita	Kpl
Hailuoto	3
Hailuoto, Salamajärvi, Pyhä-Häkki	1
Hamskär (Ruotsi)	1
Hossa	1
Hossa, Simo	1
lin Hamina	1
lin Hamina, Haaparanta	1
lin Röyttä	1
lin Röyttä, Sandskär	1
Jalkapalloturnaus	1
Kansallispuistot	1
Kemi	1
Kemi, Tornio, Inari, Saariselkä	1
Kilpisjärvi, Lemmenjoki	1
Kotiseutu yleensä	1
Kukkolankoski, Pello	1

Muita kohteita	Kpl
Laitakari	2
Lapsen jalkapalloturnaus	1
Luulajan saaristo	1
Mahd. Ruotsin puoli	1
Muonio	1
Muonio ja Lemmenjoki	1
Nordkap	1
Norja, Lapin kansallispuisto	1
Nuortti, Riisitunturi	1
Oulujärvi, Röyttä, Ulkokrunni	1
Patokari	1
Patvinsuo, UKK, Sompion suojelualue, Hammastunturi	1
Pyhätunturi, Syöte, Ranua	2
Rokua	1
Rokua, Salamajärvi	2
Ruotsi	2
Ruotsin kansallispuisto	1
Ruotsin puolella	1
Ruotsin saaristo	5
Saaristo länteen	1
Sandskär, Båtskärnäs, Stora Trutskär	1
Sanskeri	2
Syöte, Luosto	1
Syöte, Riisitunturi	1
Tiilikkajärvi, Hossa, Oulanka, Syöte	1
Tiilikkajärvi, Hossa, Oulanka, Syöte, Riisitunturi	1
UKK-puisto	1
Ylitornio, Kilpisjärvi, Jerisjärvi	1
Yhteensä	55

Matkan pääkohteet.

Matkan pääkohde tai pääkohteet	Kpl
Kansallispuistot	1
Kilpisjärvi, Abisko, Norja	1
Lemmenjoki	1
Luulaja saaristo	1
Luulaja saaristo, lin Röyttä	2
Perämeren kierros veneellä	1
Perämeri, Oulujärvi	1
Senja, Käsivarsi Tunturilappi	1
Yhteensä	9

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

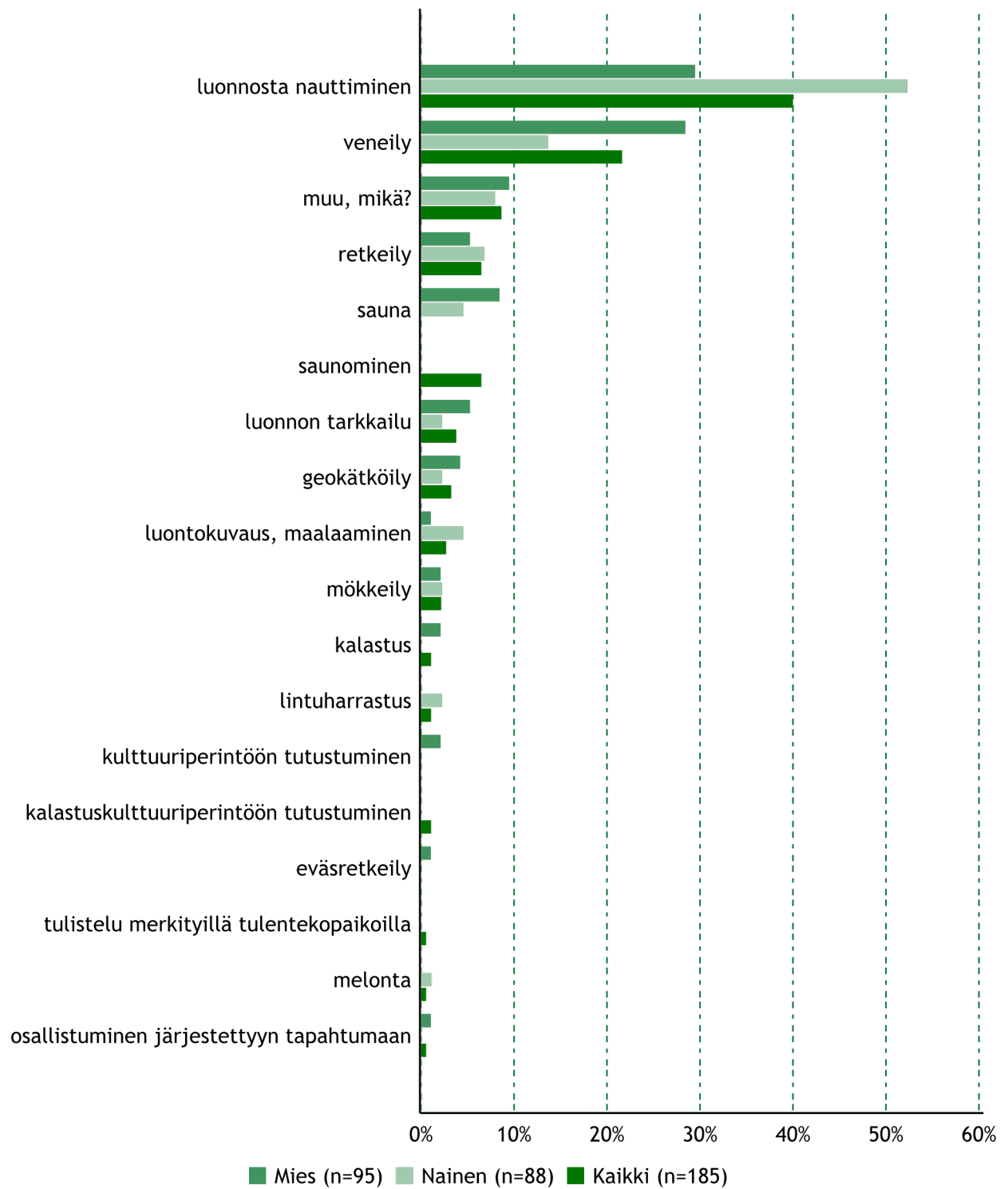
Yleisimmät aktiviteetit vastaajien keskuudessa olivat luonnosta nauttiminen (81 % vastaajista), veneily (60 %), luonnon tarkkailu (56 %), retkeily (52 %) ja saunominen (48 %). Vastaajista 32 % osallistui 1–3 aktiviteettiin, 45 % 4–6 aktiviteettiin ja 19 % 7–9 aktiviteettiin käyntinsä aikana. Tärkeimmäksi aktiviteetiksi vastanneet ilmoittivat luonnosta nauttimisen (41 % vastaajista). Miehet pitivät veneilyä lähes yhtä tärkeänä aktiviteettina kuin luonnosta nauttimista, mutta naisilla luonnosta nauttiminen oli selvästi tärkein.

Pääasialliset aktiviteetit, joihin vastanneet osallistuivat tai aikoivat osallistua tällä käynnillä.

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Retkeily	55	44	63	59	122	52
Luonnon tarkkailu	59	47	73	68	133	56
Tulistelu merkityillä tulente- kopaikoilla	36	29	28	26	65	28
Kalastus	11	9	6	6	17	7
Lintuharrastus	16	13	9	8	25	11
Marjastus, sienestys	5	4	3	3	8	3
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	1	1	4	4	5	2
Luontokuvaus, maalaaminen	23	18	27	25	50	21
Luonnosta nauttiminen	95	76	95	89	192	81
Uinti	32	26	34	32	67	28
Auringonotto	16	13	12	11	29	12
Veneily	80	64	59	55	140	59
Melonta	1	1	2	2	3	1
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	13	10	12	11	25	11
Kalastuskulttuuriperintöön tutustuminen	29	23	29	27	59	25
Mökkeily	15	12	18	17	34	14
Geokätköily	5	4	4	4	10	4
Saunominen	60	48	51	48	113	48
Muu, mikä?	16	13	15	14	32	14
Yhteensä	125		107		236	

Aktiviteettien lukumäärä käyntiä kohden.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
1–3	45	36	28	26	75	32
4–6	55	44	50	47	107	45
7–9	21	17	25	23	46	19
10 tai enemmän	4	3	4	4	8	3
Yhteensä	125	100	107	100	236	100

Vastanneiden kaikkein tärkein aktiviteetti tällä käynnillä.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä kysyttiin, missä päin kansallispuistoa he tällä käynnillä aikoivat vieraila. Aluerajoissa oli jonkin verran sekaannusta, sillä osa vastaajista ilmoitti kohdassa ”Muu” muita kuin kansallispuiston kohteita. Suurin osa vastaajista vieraili Selkä-Sarvessa (77 %). Seuraavaksi eniten käytiin Pensaskarissa (43 %) ja Vähä-Huiturissa (11 %).

Käyntien alueellinen jakautuminen.

Käyntikohde	Kpl	%
Muulla, missä?	7	3
Selkä-Sarvi	184	77
Pensaskari	103	43
Pihlaja	4	2
Etukari	7	3
Iso-Huituri	9	4
Inakari	5	2
Vähä-Huituri	26	11
Vastanneita yhteensä	238	

Käyntien alueellinen jakautuminen, muut kohteet.

Käyntikohde muu	Kpl
Lehtikari, Korkialetto	1
Maa-Sarvi	5
Ylikrunni, Välikrunni	1
Yhteensä	7

3.2.4 Käynnin kesto, toistuvuus ja kävijävuorokaudet

Perämeren kansallispuistossa oli käynyt aiemmin 68 % vastanneista. Miehistä 39 % oli alueella ensimmäistä kertaa ja naisista 46 %. Ne vastaajat, jotka olivat käyneet kansallispuiston alueella ennenkin, arvioivat käyneensä alueella viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin 6 kertaa (mediaani 4).

Päiväkävijöiden osuus kaikista vastaajista oli 42 % ja yöpyjien 58 %. Päiväkävijät viipyivät kansallispuiston alueella keskimäärin 4 tuntia ja yöpyjät 2,9 vuorokautta. Kotimaan matkailijoista suurin osa, 86 %, yöpyi alueella. Kaikkien päiväkävijöiden viipymä alueella oli 404 kävijävuorokautta ja yöpyjien 9 547.

Yleisin yöpymistapa oli oma vene, jossa yöpyi hieman yli puolet vastaajista (56 %). Toiseksi yleisin yöpymismuoto oli vuokratupa, jossa yöpyi hieman alle kolmasosa vastaajista (28 %).

Käynnin toistuvuus sukupuolen mukaan.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Ensikertaa alueella	33	33	38	46	73	39
Käynyt aikaisemmin	68	67	45	54	115	61
Yhteensä	101		83		188	

Aikaisempien käyntikertojen määrä.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Käynnit viimeisen 5 vuoden aikana	115	6,3	9,07	1	2	4	8	80

Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus, käynnin kesto alueella sekä kävijävuorokaudet, vuoden 2019 käyntimäärällä (6 530 käyntiä).

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)					Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max	
Päiväkävijät	101	42	4,0	4	3	2	8	459
Miehet	51	50	4,0			2	8	
Naiset	48	48	4,0			2	8	
Yöpyjät	139	58	2,9	2	1	1	37	10 826
Miehet	76	55	2,6			1	10	
Naiset	61	44	3,2			1	37	
Yhteensä	240							11 284

Matkailijoiden (1 766 henkilöä) käynnin kesto ja kävijävuorokaudet yhteensä puistossa ja sen lähialueella (laskettu vuoden 2019 käyntimäärällä = 6 530 käyntiä).

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)					Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max	
Päiväkävijät	15	14	5,7	5	5	3	12	58
Miehet	5	33	5,0			3	6	
Naiset	9	60	6,3			3	12	
Yöpyjät	92	86	3,5	2	2	1	14	5 348
Miehet	47	51	3,8			1	14	
Naiset	44	48	3,2			1	14	
Yhteensä	107							5 406

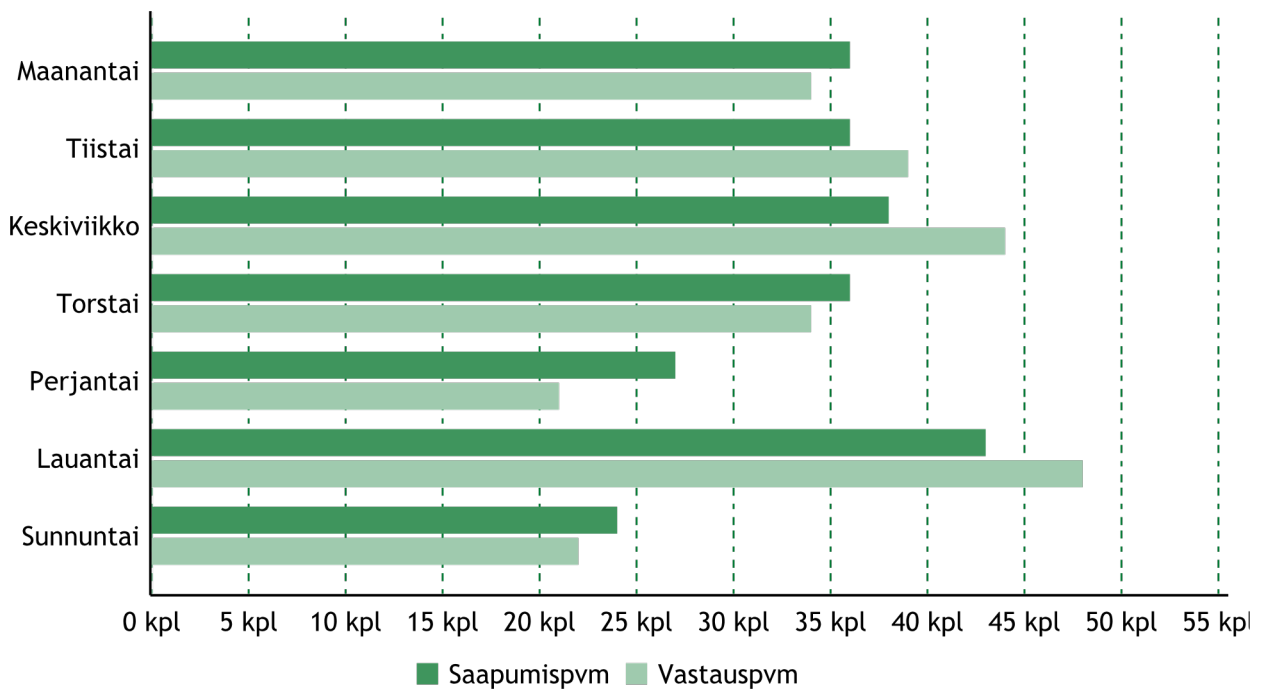
Yöpymisten määrä alueella yöpymistavoittain, n = 137.

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Autiotuvassa	4	1,5	1,29	0	0	2	2	3
Seuran/yhdistyksen tiloissa	9	2,7	3,12	0	1	1	3	8
Vuokratuvassa	43	3,1	2,42	0	1	2	6	7
Omassa mökissä	2	0,0	0,00	0	0	0	0	0
Omassa majoitteessa (teltta tms.)	8	2,0	1,93	0	1	1	3	6
Veneessä	84	3,3	6,46	1	2	2	3	60
Muulla, missä?	1	3,0		3	3	3	3	3

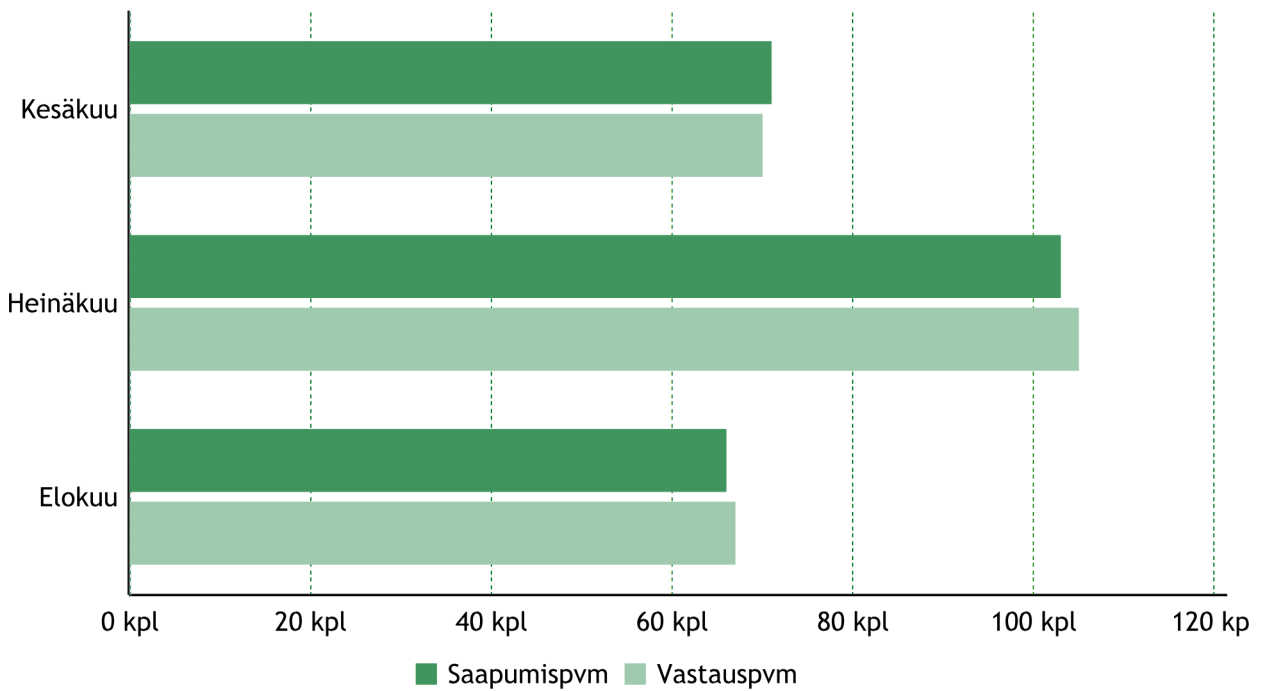
3.2.5 Saapuminen alueelle

Vastaajien saapuminen alueelle jakautui kohtalaisen tasaisesti kaikille viikonpäiville. Useimmiten alueelle saavuttiin lauantaina. Viikonpäivät maanantaista torstaihin olivat lähes yhtä yleisiä saapumispäiviä. Vähiten vastaajia saapui alueelle perjantaina ja sunnuntaina. Suurin osa vastauksista annettiin heinäkuussa (105 kpl), kesäkuussa ja elokuussa vastauksia kertyi molempina kuukausina noin 70 kpl. Yli puolet vastaajista saapui alueelle klo 14 mennessä.

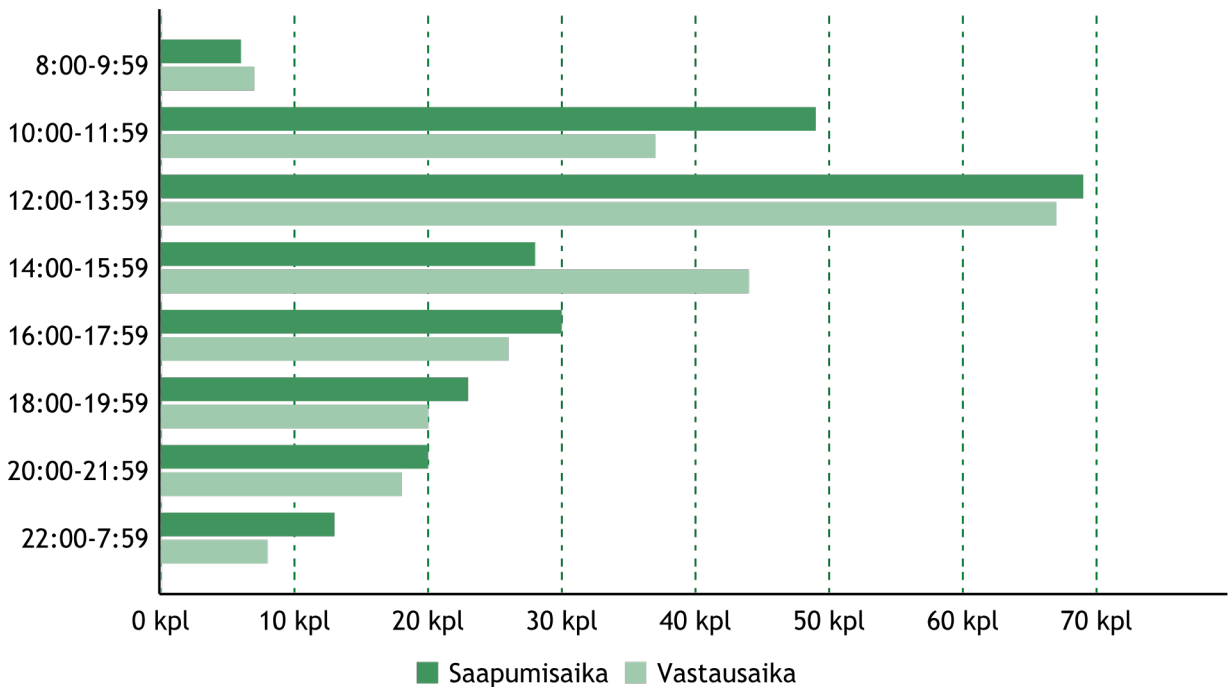
Saapuminen ja vastaukset viikonpäivittäin

Saapuminen ja vastaukset kuukausittain

Saapumis- ja vastausajankohdan kellonaika

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa matkallaan Perämerellä tai sen lähialueella keskimäärin 68 €. Kotimaiset matkailijat kuluttivat käyntiä kohden keskimäärin 103 € ja lähialueen asukkaat 28 €. Ulkomaisten matkailijoiden talousvaikutusta ei voitu arvioida, koska havaintojen määrä oli alle kymmenen, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta. Majoittujat kuluttivat 85 €, kun taas päiväkävijät kuluttivat 30 € käyntiä kohden. Eniten rahaa käytettiin majoittamiseen, joka kattoi 34 % tulovaikutuksista. Paikallisliikenne kattoi 21 % ja ohjelmapalvelut 18 % tulovaikutuksista. Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset sekä kahvila ja ravintola kattivat molemmat 10 % tulovaikutuksista. Huoltamo-ostosten vaikutus oli 1 % ja muiden menojen vaikutus 5 %.

Kohdealueen minimimerkitystä paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkastellaan alueen tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneiden vastaajien avulla. Kun Perämeren kansallispuisto oli tärkein käyntikohde, rahankäytön tulovaikutus alueelle oli 226 762 € ja työllisyysvaikutukset kaksi henkilötyövuotta. Kokonaistulovaikutukset olivat 365 509 € ja kokonaistyöllisyysvaikutukset 3 henkilötyövuotta. Kotimaan matkailijoiden tulovaikutukset olivat noin viisinkertaiset lähialueen asukkaisiin verrattuna. Kotimaan matkailijoiden kokonaisvaikutukset olivat 296 483 € ja työllisyysvaikutukset 3 henkilötyövuotta. Lähialueen asukkaiden kokonaisvaikutukset olivat 57 781 € ja työllisyysvaikutukset yksi henkilötyövuosi. Majoittujat toivat alueelle noin neljä kertaa enemmän tuloja kuin päiväkävijät. Päiväkävijöiden tulovaikutukset olivat 69 466 € ja työllisyysvaikutukset yksi henkilötyövuosi ja majoittujien 299 126 € ja 3 henkilötyövuotta.

Käsitteitä.

Käyntimäärä	Vuotuinen Metsähallituksen tietoihin perustuva käyntien määrä kohteessa.
Kävijätutkimus	Metsähallituksen kohteissa toteutettu vakioitu kävijätutkimus, joka toistetaan n. 5 vuoden välein.
Alueluokitus	Vaikutuslaskennan avuksi luotu neliportainen kohteiden lähialueiden asukastiheyttä ja matkailuluonnetta kuvaava luokitus.
Lähialue	Kohteelle määritetty sijainti- ja lähikunnat käsittävä alue.
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöll.vaiikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä yrityksissä aiheutuvat tulo- ja työllisyysvaikutukset.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon alueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Kohteen lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteella ja/tai sen lähialueella majoittuvat kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät majoitu kohteella eivätkä sen lähialueella.

Keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohden vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	232	158	72
Keskimääräinen kulutus (€)	68	85	30
Kotimaiset matkailijat, n	114	91	23
Keskimääräinen kulutus (€)	103	120	37
Ulkomaiset matkailijat, n	6	4	2
Keskimääräinen kulutus (€)	-*	-*	-*
Lähialueen asukkaat, n	102	54	46
Keskimääräinen kulutus (€)	28	28	29

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Keskimääräinen rahankäyttö kävijää kohden vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	232	158	72
Keskimääräinen kulutus (€)	82	107	30
Kotimaiset matkailijat, n	114	91	23
Keskimääräinen kulutus (€)	123	145	37
Ulkomaiset matkailijat, n	6	4	2
Keskimääräinen kulutus (€)	-*	-*	-*
Lähialueen asukkaat, n	102	54	46
Keskimääräinen kulutus (€)	36	44	29

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden menolajeittain ja paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto. n = 232.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulovaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	13,68	2 593	1	0
Paikallisliikenne ²	8,94	53 043	21	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	16,20	27 776	11	0
Kahvila ja ravintola	4,50	25 796	10	0
Majoittuminen	14,31	84 960	34	1
Ohjelmapalvelut ³	7,50	44 506	18	0
Muut menot ⁴	2,55	13 444	5	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		252 118	100 %	3
Välilliset vaikutukset		188 768		1
Kokonaisvaikutukset		440 886		4

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Kävijöiden matkan aikainen rahankäyttö kävijää kohden menolajeittain vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto. n = 232.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)
Huoltamo-ostokset ¹	17,94
Paikallisliikenne ²	9,97
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	20,37
Kahvila ja ravintola	5,19
Majoittuminen	18,01
Ohjelmapalvelut ³	7,89
Muut menot ⁴	2,77

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Palveluja käyttäneiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto.

Menolaji	Kaikki		Majoittujat		Päiväkävijät		Ulkomaalaiset kävijät		Kotimaan matkailijat	
	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n
Huoltamo-ostokset ¹	34,49	92	36,46	84	13,76	8	0,00	0	40,64	54
Paikallisliikenne ²	51,83	40	57,25	28	42,50	11	35,00	1	52,85	28
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	34,47	109	37,29	92	19,20	17	40,00	2	40,82	65
Kahvila ja ravintola	19,00	55	20,15	42	15,27	13	20,00	1	19,58	42
Majoittuminen	67,76	49	67,92	48	60,00	1	83,75	2	69,79	43
Ohjelmapalvelut ³	49,70	35	45,47	20	55,33	15	100,00	1	46,13	23
Muut menot ⁴	53,84	11	39,23	10	200,00	1	0,00	0	79,00	7
Yhteensä	311,08	145	303,78	108	406,07	36	278,75	2	348,80	81

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Tulo- ja työllisyysvaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto.

Menolaji	Tärkein kohde n = 153		Yksi monista kohteista n = 69		Ennalta suunnitteleman n = 7		Yhteensä n = 229	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 893	0,0	719	0,0	-*	-*	2 612	0,0
Paikallisliikenne ²	30 006	0,3	21 140	0,2	-*	-*	51 146	0,4
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	16 296	0,2	11 357	0,1	-*	-*	27 653	0,3
Kahvila ja ravintola	16 051	0,2	9 208	0,1	-*	-*	25 258	0,3
Majoittuminen	55 086	0,7	30 987	0,4	-*	-*	86 073	1,1
Ohjelmapalvelut ³	24 350	0,3	20 738	0,2	-*	-*	45 089	0,5
Muut menot ⁴	12 746	0,1	299	0,0	-*	-*	13 045	0,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	156 429	2	94 448	1	-*	-*	250 877	3
Välilliset vaikutukset	116 749	0	70 982	0	-*	-*	187 731	1
Kokonaisvaikutukset⁵	273 178	2	165 429	1	-*	-*	438 607	3

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon.

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 114		Ulkomaiset matkailijat n = 6		Lähialueen asukkaat n = 102		Yhteensä n = 222	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaiku- tus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 874	0,0	-*	-*	676	0,0	2 551	0,0
Paikallisliikenne ²	39 567	0,3	-*	-*	10 117	0,1	49 684	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppa- ostokset	20 495	0,2	-*	-*	6 672	0,1	27 167	0,3
Kahvila ja ravintola	21 221	0,3	-*	-*	4 705	0,1	25 926	0,3
Majoittuminen	80 243	1,0	-*	-*	856	0,0	81 099	1,0
Ohjelmapalvelut ³	28 372	0,3	-*	-*	15 465	0,2	43 836	0,5
Muut menot ⁴	13 118	0,2	-*	-*	932	0,0	14 050	0,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	204 890	2	-*	-*	39 422	0	244 312	3
Välilliset vaikutukset	152 158	1	-*	-*	30 772	0	182 930	1
Kokonaisvaikutukset⁴	357 048	3	-*	-*	70 194	1	427 242	3

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Majoittujien ja päiväkävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2019, Perämeren kansallispuisto

Menolaji	Päiväkävijät n = 72		Majoittujat n = 158		Yhteensä n = 230	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	91	0,0	2 525	0,0	2 615	0,0
Paikallisliikenne ²	12 066	0,1	41 374	0,3	53 440	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	2 434	0,0	25 584	0,3	28 017	0,3
Kahvila ja ravintola	4 944	0,1	21 076	0,3	26 020	0,3
Majoittuminen	1 549	0,0	84 150	1,0	85 699	1,1
Ohjelmapalvelut ³	21 423	0,2	23 470	0,3	44 893	0,5
Muut menot ⁴	4 579	0,1	8 982	0,1	13 561	0,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	47 085	1	207 160	2	254 246	3
Välilliset vaikutukset	36 323	0	154 035	1	190 358	1
Kokonaisvaikutukset⁵	83 408	1	361 196	3	444 604	4

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon.

Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Yhteenveto kävijöiden vuotuisen rahankäytön vaikutuksista

Paikallistaloudelliset vaikutukset eivät kuvaa kohteen kokonaisarvoa, vaan ainoastaan kävijöiden rahankäytöstä kohteeseen ja lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä työpaikkoja / vuosi.

Kävijöiden rahankäyttö on selvitetty kävijätutkimuksen avulla ja yleistetty koskemaan koko käyntimäärää.

Kokonaisvaikutusten laskentaa varten puistot on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

Tuloksista ei voida erottaa kohdealueen osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovoimiteijöistä. Kohdealueen minimimerkitystä paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkastellaan alueen tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneiden vastaajien avulla.

Tutkimusalue	Perämeren kansallispuisto
Käyntimäärä	6 530 (v.2019)
Kävijätutkimus	Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019
Alueluokitus	taajama / tiheä asutus
Kokonaistulovaikutus	440 886 €
Kokonaistyöll. vaikutus	4 htv
Tulovaikutukset, kun puisto tärkein kohde	273 178 €
Työllisyysvaikutukset, kun puisto tärkein kohde	2 htv
Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin	103 €
Ulkoisten matkailijoiden kulutus keskimäärin	
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin	28 €

3.2.7 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Vastaajista 88 % oli täysin tai jonkin verran samaa mieltä siitä, että heidän sosiaalinen hyvinvointinsa lisääntyi käynnin aikana. Psykykinen hyvinvointi lisääntyi 95 %:lla vastaajista ja fyysinen hyvinvointi 76 %:lla vastaajista.

Kävijät arvottivat terveys- ja hyvinvointivaikutukset keskimäärin 291 euron arvoiksi. Vastanneiden antamat rahalliset arvot vaihtelivat nolasta 3 000 euroon. Vastausten mediaani oli 200 euroa, jota voidaan pitää luotettavimpana arviona kuvaamaan käynnin tuottamia euromääräisiä terveyshyötyjä. Osalle vastaajista oli vaikeaa tai mahdotonta arvioida käynnin rahallista arvoa, joten vain 80 % vastanneista antoi arvionsa tähän kysymykseen.

Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa mieltä	täysin samaa mieltä		
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	238	98	0	1	11	43	45	4,33	0,70
Psykykinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupuksesta, uuden oppiminen)	238	98	0	0	5	39	56	4,50	0,61
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo)	236	98	1	3	19	37	39	4,10	0,91
Yhteensä	240	99						4,31	0,77

Rahallinen arvio koetuista terveys- ja hyvinvointivaikutuksista.

Vastanneita		Keskiarvo, euroa	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
n	%			Min	25%	Med	75%	Max
196	80	291,34	473,91	0	50	200	300	3 000

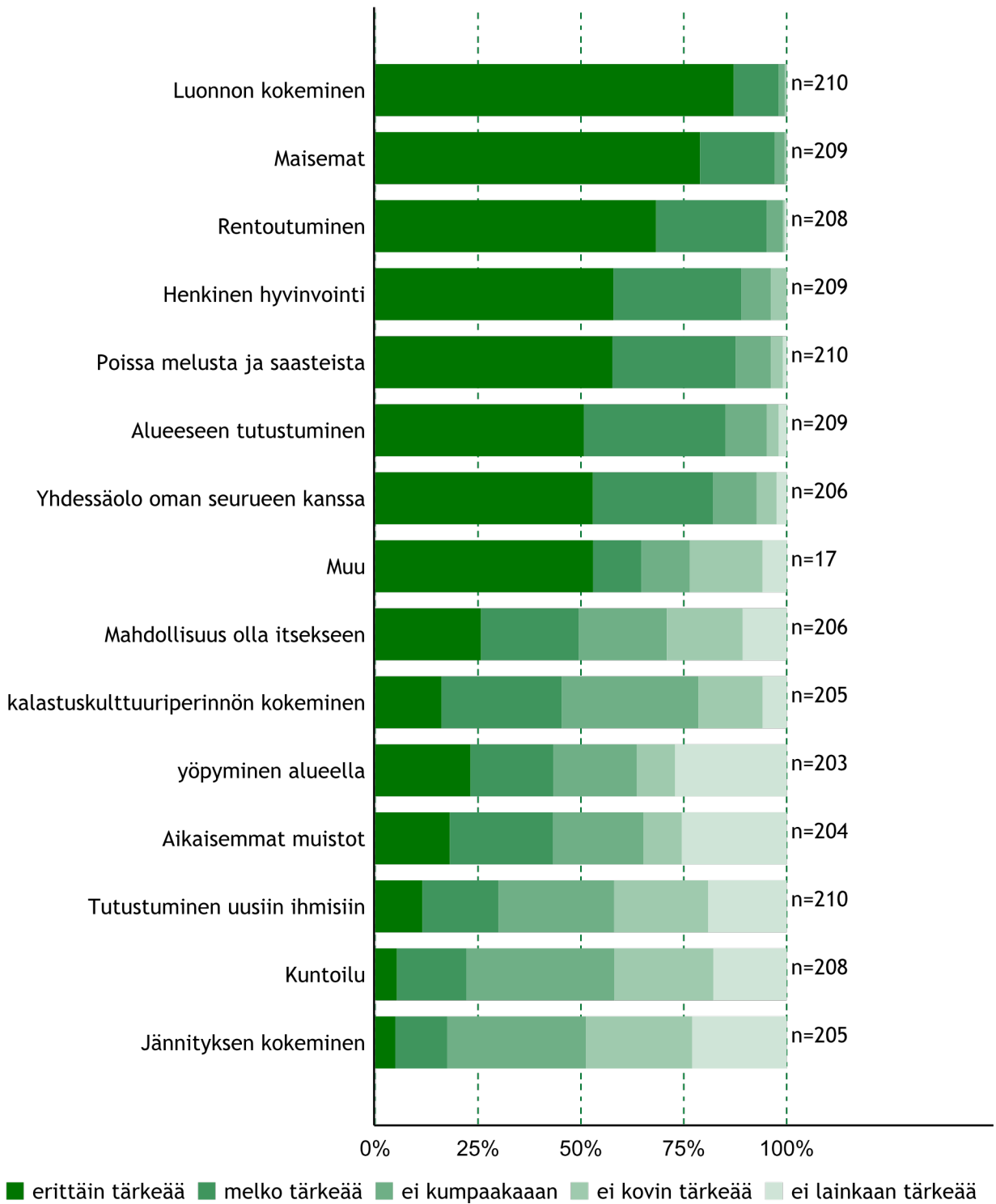
3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Vastanneista yli 75 % piti luonnon kokemista ja maisemia erittäin tärkeinä syinä käynnilleen Perämeren kansallispuistossa. Rentoutumista, henkistä hyvinvointia, olemista poissa melusta ja saasteista, alueeseen tutustumista ja yhdessäoloa oman seurueen kanssa piti erittäin tärkeänä yli 50 % vastaajista. Jännityksen kokemista ja kuntoilua pidettiin vähiten tärkeinä, vain 5 % vastaajista piti kyseisiä vaihtoehtoja erittäin tärkeinä syinä vierailla Perämerellä.

Virkistysmotiivit.

Motiivi	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan tärkeää	ei kovin tärkeää	ei kumpaakaan	melko tärkeää	erittäin tärkeää		
Luonnon kokeminen	210	100	0	0	1	11	87	4,85	0,43
Maisemat	209	99	0	0	2	18	79	4,76	0,51
Mahdollisuus olla itsekseen	206	98	11	18	21	24	26	3,35	1,33
Henkinen hyvinvointi	209	99	0	4	7	31	58	4,43	0,79
Poissa melusta ja saasteista	210	100	1	3	9	30	58	4,40	0,84
Rentoutuminen	208	99	0	0	4	27	68	4,62	0,63
Tutustuminen uusiin ihmisiin	210	100	19	23	28	19	11	2,80	1,27
Yhdessäolo oman seurueen kanssa	206	98	2	5	11	29	53	4,25	0,99
Aikaisemmat muistot	204	97	25	9	22	25	18	3,01	1,45
Alueeseen tutustuminen	209	99	2	3	10	34	51	4,29	0,90
Kalastuskulttuuriperinnön kokeminen	205	97	6	16	33	29	16	3,34	1,10
Yöpyminen alueella	203	96	27	9	20	20	23	3,03	1,52
Kuntoilu	208	99	18	24	36	17	5	2,68	1,11
Jännityksen kokeminen	205	97	23	26	34	13	5	2,51	1,12
Muu	17	8	6	18	12	12	53	3,88	1,41
Yhteensä	211								

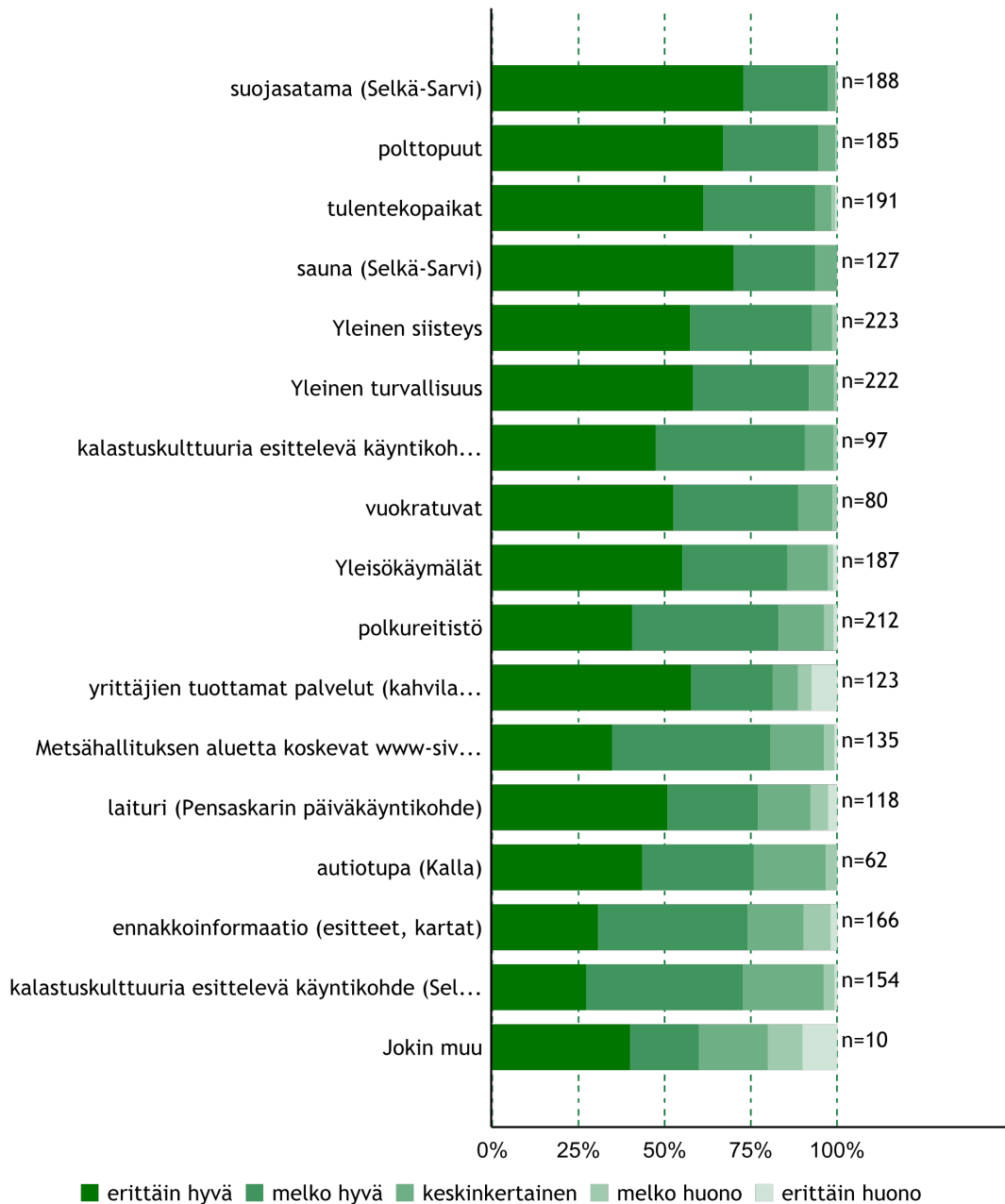
Virkistysmotiivit.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Vastanneet olivat melko tyytyväisiä palveluiden ja ympäristötekijöiden laatuun (keskiarvo 4,32 asteikolla 1–5). Korkeimman arvosanan saivat Selkä-Sarven suojasatama (4,7), Selkä-Sarven yleisösauna (4,6), polttopuut (4,6), tulentekopaikat (4,5), yleinen turvallisuus (4,5) ja yleinen siisteys (4,5). Hyvän arvosanan saivat myös kalastuskulttuurista esittelevä käyntikohde Pensaskarissa ja Selkä-Sarvessa (4,4 ja 4,0), yleisökäymälät (4,4), vuokratuvat (4,4), Pensaskarin laituri (4,2), polkureitistö (4,2), yrittäjien tuottamat palvelut (4,2), Kallan autiotupa (4,1) ja Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (4,0). Matalimman arvosanan sai ennakkoinformaatio (3,9). Myös palveluiden kokonaismäärään oltiin melko tyytyväisiä (keskiarvo 4,3). Vastaajista 90 % oli melko tai erittäin tyytyväisiä palveluiden ja rakenteiden määrään.

Palveluiden käyttö ja laadun arviointi.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä	
	n	%						
Suojasatama (Selkä-Sarvi)	188	79	0	1	2	24	73	4,7
Laituri (Pensaskarin päiväkäyntikohde)	118	50	3	5	15	26	51	4,2
Kalastuskulttuurista esittelevä käyntikohde (Pensaskari)	97	41	0	1	8	43	47	4,4
Polkureitistö	212	89	1	3	13	42	41	4,2
Kalastuskulttuurista esittelevä käyntikohde (Selkä-Sarvi)	154	65	1	3	23	45	27	4,0
Tulentekopaikat	191	81	1	1	5	32	61	4,5
Polttopuut	185	78	0	1	5	28	67	4,6
Yleisökäymälät	187	79	1	2	12	30	55	4,4
Vuokratuvat	80	34	0	1	10	36	53	4,4
Sauna (Selkä-Sarvi)	127	54	0	0	6	24	70	4,6
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	135	57	1	3	16	46	35	4,1
Yrittäjien tuottamat palvelut (kahvilat, kuljetukset ja ohjelmapalvelut)	123	52	7	4	7	24	58	4,2
Ennakkoinformaatio (esitteet, kartat)	166	70	2	8	16	43	31	3,9
Yleinen turvallisuus	222	94	0	1	7	34	58	4,5
Yleinen siisteys	223	94	0	1	6	35	57	4,5
Autiotupa (Kalla)	62	26	0	3	21	32	44	4,2
Jokin muu	10	4	10	10	20	20	40	3,7
Vastanneita yhteensä	237							

Palveluiden käyttö ja laadun arviointi.

Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	233	96	0	3	6	48	42	4,3

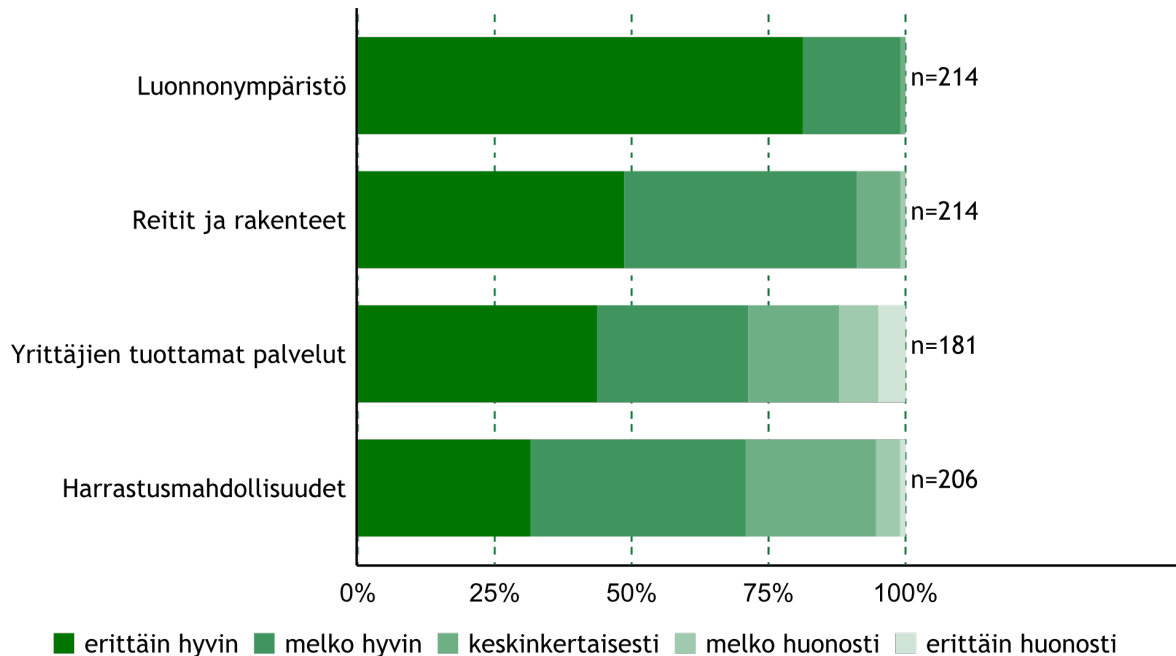
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Ennako-odotukset luonnonympäristöä kohtaan täyttyivät erittäin hyvin 81 %:lla vastaajista (ka. 4,8), reitteihin ja rakenteisiin kohdistuvat ennako-odotukset erittäin hyvin yli 49 %:lla vastaajista (ka. 4,39). Yrittäjien tuottamat palvelut vastasivat ennako-odotuksia erittäin hyvin noin 44 %:lla vastaajista (ka. 3,98) ja harrastusmahdollisuudet erittäin hyvin 32 %:lla vastaajista (ka. 3,96).

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus.

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	214	100	0	0	1	18	81	4,80	0,42
Harrastusmahdollisuudet	206	96	1	4	24	39	32	3,96	0,90
Reitit ja rakenteet	214	100	0	1	8	43	49	4,39	0,67
Yrittäjien tuottamat palvelut	181	85	5	7	17	28	44	3,98	1,16
Yhteensä	214								

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus

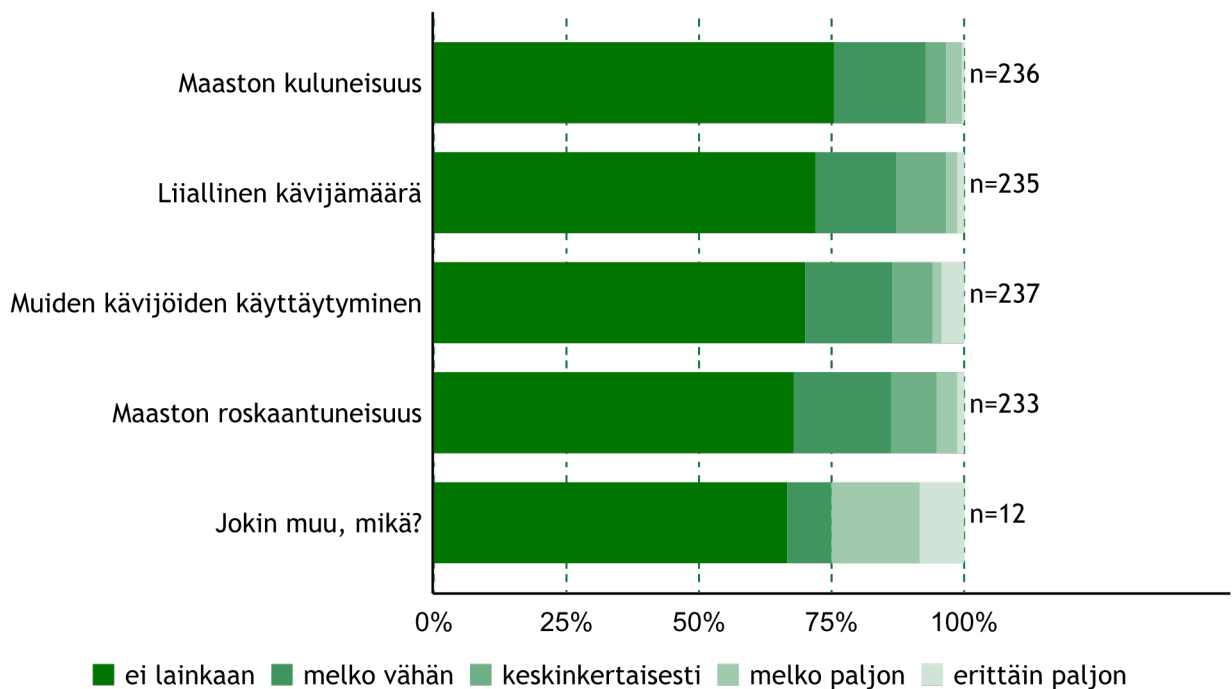
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Maaston kuluneisuus häiritsi melko vähän tai ei lainkaan 92 %:ia vastaajista, maaston roskaantuneisuus 86 %:ia vastaajista, liiallinen kävijämäärä 87 %:ia vastaajista ja muiden kävijöiden käyttäytyminen 86 %:ia vastaajista. Muita käyntiä häiritseviä tekijöitä olivat mm. alkoholin käyttö Selkä-Sarvessa, vesiskootteri, mökkien siivottomuus ja hyttyset ja paarmat.

Käyntiä häirinneet tekijät.

Häiriötekijä	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin paljon	melko paljon	keskinkertaisesti	melko vähän	ei lainkaan		
	n	%							
Maaston kuluneisuus	236	99	0	3	4	17	75	4,64	0,73
Maaston roskaantuneisuus	233	98	1	4	9	18	68	4,48	0,90
Liiallinen kävijämäärä	235	99	1	2	9	15	72	4,54	0,85
Muiden kävijöiden käyttäytyminen	237	100	4	2	8	16	70	4,46	1,01
Jokin muu, mikä?	12	5	8	17	0	8	67	4,08	1,51
Yhteensä	238								

Käyntiä häirinneet tekijät

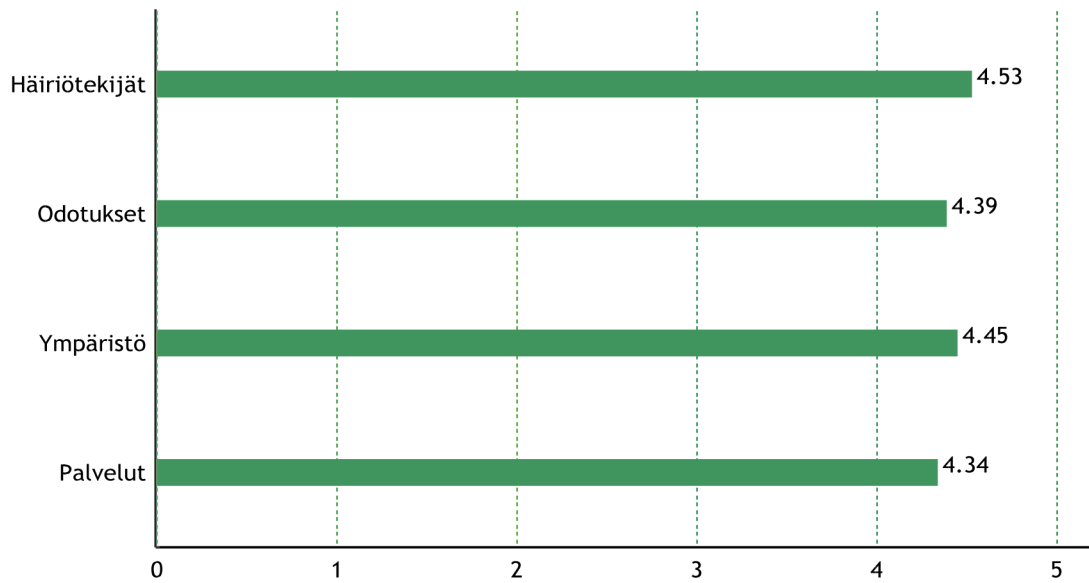
3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi

Perämeren kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi oli 4,4. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä heidän kyseiseen käyntiinsä retkeilyalueella.

Kävijättyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osatekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät.

Kävijättyytyväisyys osatekijöittäin.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Suojasatama (Selkä-Sarvi)	4,70	Yleinen turvallisuus	4,49	Luonnonympäristö	4,80	Maaston kuluneisuus	4,64
Laituri (Pensaskarin päiväkäyntikohde)	4,18	Yleinen siisteys	4,49	Harrastusmahdollisuudet	3,96	Maaston roskaantuneisuus	4,48
Kalastuskulttuuria esittelevä käyntikohde (Pensaskari)	4,37	Autiotupa (Kalla)	4,16	Reitit ja rakenteet	4,39	Liiallinen kävijämäärä	4,54
Polkureitistö	4,19			Yrittäjien tuottamat palvelut	3,98	Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,46
Kalastuskulttuuria esittelevä käyntikohde (Selkä-Sarvi)	3,95						
Tulentekopaikat	4,53						
Polttopuut	4,61						
Yleisökäymälät	4,37						
Vuokratuvat	4,40						
Sauna (Selkä-Sarvi)	4,64						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	4,11						
Yrittäjien tuottamat palvelut (kahvilat, kuljetukset ja ohjelmalvelut)	4,20						
Ennakkoinformaatio (esitteet, kartat)	3,93						
Palveluiden määrä	4,28						
Aluekohtainen keskiarvo	4,32		4,45		4,30		4,53
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,34		4,45		4,39		4,53
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi					4,38		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi					4,40		

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin, keskiarvot.

3.4 Aluekohtaiset kysymykset

Kävijätutkimukseen lisättiin yksi aluekohtainen kysymys (liite 2, kysymys 11), jossa tiedusteltiin vastaajien halukkuutta osallistua talkoisiin kansallispuistossa luonnonhoidon ja/tai palveluvarustuksen hyväksi. Vastaajista 76 % oli valmis osallistumaan talkoisiin.

Lisäkysymys Talkootyöt	Kpl	%
Kyllä	176	76
Ei	57	24
Vastanneita yhteensä	233	

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta saatiin 52 kappaletta. Kaikki vapaamuotoinen palaute löytyy liitteestä 3.

Kehitysehdotukset koskivat useimmiten palveluiden ja rakenteiden kehittämistä, erityisesti vene- kyytien lisäämistä ja saavutettavuutta. Useissa ehdotuksissa kaivattiin selkeämpää tietoa vene- kyydeistä ja edullisempaa kuljetusta. Venesatamia toivottiin lisää muihinkin saariin kuin Selkä- Sarveen. Pensaskarin laituriin toivottiin lähestymismerkkejä rantautumisen helpottamiseksi, ja Pensaskarin laituri toivottiin muutettavan suojasatamaksi. Kansallispuiston sääntöjä toivottiin tuotavan paremmin esille kyltein ja useammilla kielillä, muun muassa englanniksi, ruotsiksi ja saksaksi. Selkä-Sarven tornia ehdotettiin avattavaksi yleisölle, tällä hetkellä torniin pääsee vain Metsähallituksen henkilökunnan läsnäollessa tai venekyydityksen yhteydessä. Muutamassa pa- lautteessa toivottiin mökkien palveluvarustusta ja tasoa nostettavan sekä lisää merimatkailuun liittyviä palveluita esimerkiksi kalastusta, melontaa ym.

Valituksia saatiin 10 kappaletta. Vuokratupia koskevissa valituksessa moitittiin mökkien epäsiis- teyttä. Kanssaihmissen käyttäytymisestä valitettiin jonkin verran, esimerkiksi vesiskootterit ja al- koholin käyttö Selkä-Sarvessa aiheuttivat harmia. Selkä-Sarven venesatamaa moitittiin myös liian matalaksi suuremmille purjeverneille, joiden syväys on yli 2 metriä.

Kehut koskivat useimmiten Perämeren luontoa, saunaa ja auttavaisia ihmisiä, erityisesti venetak- sia. Selkä-Sarven ja Pensaskarin lampaat ilahduttivat ihmisiä. Venekuljetus sai myös paljon ke- huja. Vastaajat olivat iloisia, että tällainen paikka on olemassa ja toivoivat, että kansallispuistoa ylläpidetään ja huolletaan jatkossakin.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto ja johtopäätökset

Perämeren kansallispuiston kävijät tulevat useimmiten kotimaasta ja jakautuvat lähes tasan lähialueen asukkaiden ja kotimaan matkailijoiden kesken. Ulkomaisia matkailijoita on vain muutama prosentti kävijöistä. Perämeren kansallispuisto houkuttelee matkajia ympäri Suomea, ei vain lähialueelta.

Perämeren kansallispuiston kävijöiden sukupuolijakauma oli melko tasainen, miehiä oli hieman enemmän kuin naisia. Suurin ikäryhmä oli 55–64-vuotiaat, joita oli 24 % kävijöistä. Vastaajista 57 % oli suorittanut yliopisto- tai korkeakoulututkinnon. Miehillä yleisin tutkinto oli ammattikoulu, naisilla ylempi korkeakoulututkinto.

Useimmiten puistossa vierailtiin 2–5 hengen seurueessa, joka koostui oman perheen jäsenistä. Lapsia oli mukana neljäsosalla seurueista.

Suosituimpia vierailukohteita kansallispuiston alueella olivat Selkä-Sarvi ja Pensaskari. Selkä-Sarvessa vieraili kolme neljäsosaa ja Pensaskarissa hieman alle puolet kävijöistä. Selkä-Sarven ja Pensaskarin suosiota selittävät helposti saavutettavat laiturit. Selkä-Sarvesta löytyvät myös yleisölle avoin sauna ja grillikota. Pensaskari on nostanut suosiota ja tänä kesänä saarella alkoivat suosittu lammaspaimenviikot.

Tärkeimpiä syitä saapua Perämeren kansallispuistoon olivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Vähiten houkuttelevia syitä olivat jännityksen kokeminen, kuntoilu ja uusiin ihmisiin tutustuminen. Perämeren kansallispuistoon tultiin pääasiassa nauttimaan luonnosta, veneilemään ja retkeilemään.

Vastaajista 68 % ilmoitti Perämeren kansallispuiston olevan heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde. Ne, joille kansallispuisto oli yksi suunnitelluista kohteista, vierailivat Perämeren saariston muilla kohteilla mm. Iin Haminassa ja Ruotsin puoleisessa saaristossa. Muita yleisesti mainittuja kohteita olivat muut kansallispuistot esim. Hossa, Rokua, Riisitunturi ja Syöte. Ennalta suunnittelemtta kansallispuistoon saapui vain 3 % vastaajista.

Perämeren kansallispuisto houkuttelee yhä useammin alueelle ensikertalaisia, kaksi viidestä vastaajasta saapui alueelle ensikertaa. Naiset olivat miehiä useammin ensikertaa kansallispuistossa. Aiemmin puistossa käyneet vastaajat olivat käyneet alueella keskimäärin 6 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana.

Vastaajista hieman alle puolet oli päiväkävijöitä ja 58 % yöpyi alueella. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin 4 tuntia ja yöpyjät 3 päivää. Lähialueella viivyttiin hieman kauemmin, 5,7 tuntia ja 3,5 vuorokautta. Oma vene ja vuokratupa olivat yleisimmät yöpymistavat, 56 % vastaajista yöpyi veneessä ja 28 % vuokratuvassa.

Heinäkuu oli vilkkainta aikaa Perämeren kansallispuistossa, 43 % vastaajista saapui alueelle silloin. Loput vastaukset jakautuivat puoliksi kesäkuun ja elokuun kesken. Kansallispuistoon saavuttiin melko tasaisesti kaikkina viikonpäivinä. Suosituimmat saapumispäivät olivat lauantai ja viikonpäivät maanantaista torstaihin.

Perämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2018 vuotuisen käyntimäärän perusteella 356 509 € ja työllisyysvaikutukset 3 henkilötyövuotta. Kansallispuistossa kävijät kuluttivat keskimäärin 68 € käyntikertaa kohden. Kotimaiset matkailijat kuluttivat yli kolminkertaisesti rahaa paikallisiin kävijöihin verrattuna. Eniten rahaa käyttivät puistossa yöpyneet kotimaan matkailijat, jotka käyttivät 120 € käyntiä kohden. Vähiten rahaa käyttivät lähialueen asukkaat, 28 € käyntiä kohden. Eniten rahaa käytettiin majoittumiseen ja paikallisliikenteeseen.

Kävijöiden ennako-odotukset kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista sekä yrittäjien tuottamista palveluista täyttyivät enimmäkseen melko hyvin. Parhaiten odotuksia vastasi luonnonympäristö. Maaston kuluneisuus, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen tai maaston roskaantuneisuus eivät häirinneet useimpia vastaajia. Yksittäisiä häiritseviä asioita olivat alkoholin käyttö Selkä-Sarvessa, mökkien siivottomuus, vesiskootteri ja hyttyset.

Vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Selkä-Sarven suojasatama sai korkeimman arvosanan. Polttopuuhuoltoon, tulentekopaikkoihin ja Selkä-Sarven yleisösaunaan oltiin myös tyytyväisiä. Matalimman arvosanan saivat Selkä-Sarven kalastuskulttuurin esittelevä käyntikohde sekä ennakkoinformaatio alueesta. Myös palveluiden kokonaismäärään oltiin melko tyytyväisiä, vaikka avoimessa palautteessa toivottiin suojasatamien määrän ja venekuljetusten lisäämistä kansallispuiston alueelle.

Vapaamotoinen palaute koski useimmiten venekyytien lisäämistä ja kansallispuiston saavutettavuuden parantamista. Pensaskarin päiväkäyntilaiturista toivottiin uutta suojasatamaa, jotta Selkä-Sarven kävijäpainetta saataisiin jaettava muiden saarten kesken. Vuokratupia sekä keuhuttiin että moitittiin, tupien siisteydessä on palautteen mukaan ollut vaihtelua. Alueen sääntöjä ja opasteita toivottiin selkeytettäväksi ja muille kielille käännettynä.

Kävijät olivat suurimmaksi osin tyytyväisiä kansallispuistoon, ja kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,4 (asteikko 1–5), joka tarkoittaa melko hyvää. Perämeren kansallispuiston arvosana on noussut edellisestä kävijätutkimuksesta neljä kymmenystä. Arvosana on noussut jokaisella osa-alueella, joten tästä voidaan päätellä, että alueella tehdyt uudistukset ja rakenteiden ylläpito on tuottanut tulosta. Kaikki kävijätutkimuksen osatekijät saivat nyt arvosanan melko hyvä (4). Yrittäjien tuottamien palveluiden arvosana on noussut huimat 1,8 pistettä. Korkeimman arvosanan sai luonnonympäristö (4,8), jota ylistettiin myös vapaassa palautteessa. Käynti kansallispuistossa arvioitiin häiriöttömäksi maaston ja kävijöiden suhteen, vaikkakin Selkä-Sarvea moitittiin osin ruuhkaiseksi ja rauhattomaksi.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Perämeren kansallispuistossa tehtiin kävijätutkimus edellisen kerran vuonna 2012 (Karlin 2013). Viime vuosina Perämeren kansallispuiston palveluvarustusta on parannettu uusimalla Selkä-Sarven suojasatamaa, rakentamalla Pensaskariin päiväkäyntejä varten laiturin ja ylläpitämällä vuokratupia, reittejä ja kulttuuriperintökohteita.

Kävijätutkimusten kyselylomakkeet poikkeavat toisistaan jonkin verran, joten vertailua tehdään soveltuvin osin. Vuonna 2012 vastauksia saatiin 185, kun tämänkertaisessa tutkimuksessa saatiin 242 vastausta.

Vastaajien ikärakenteessa on tapahtunut pieniä muutoksia. Ikäjakauma on tasaistunut siten, että yli 35-vuotiaiden ikäluokat ovat lähes samansuuruisia, kunkin ryhmän osuus on nyt 20–24 %. Myös vastaajien koulutustaso on muuttunut. Vuonna 2012 noin kolmasosa vastaajista oli suorittanut alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon, kun vuonna 2019 vastaava luku oli 56 %.

Kotimaiset matkailijat ovat löytäneet Perämeren kansallispuiston. Paikallisten kävijöiden määrä vähentynyt vuodesta 2012 20 %-yksikköä ja kotimaisten matkailijoiden määrä on kasvanut 26 %-yksikköä ja on nyt puolet kaikista matkailijoista. Ensikertalaisten osuus on myös kasvanut vuodesta 2012, jolloin kolme neljästä vastaajasta oli käynyt alueella aiemmin. Nyt vuonna 2019 ensikertalaisten osuus oli lähes 40 %.

Vuokramökkien remontointi ja ylläpito on tuottanut tulosta. Vuonna 2012 vain 5 % yöpyjistä majoittui vuokramökkeihin, kun vuonna 2019 luku oli 28 %. Veneessä yöpyvien määrä on pudonnut 80:stä 56 prosenttiin.

Pensaskarin laiturin rakentaminen on houkutelut kävijöitä saareen. Vuonna 2012 vain 11 % vastaajista vieraili Pensaskarissa, kun 2019 jo 43 % vastaajista kävi Pensaskarissa.

Päiväkävijöiden osuus kaikista vastaajista on kasvanut 12 %-yksikköä ja on nyt 42 %.

Luonnon kokeminen ja näkeminen on yhä tärkeämpää matkailijoille. Virkistysmotiiveissa luonnon kokeminen ja maisemien tärkeys on noussut vuodesta 2012, ja ne ovat tärkeimmät motiivit kävijöille vuonna 2019. Perämeren kansallispuistoon tullaan rentoutumaan, kokemaan luontoa ja luonnonrauhaa sekä olemaan pois kaupungin melusta ja saasteista.

Matkailijat käyttivät Perämeren kansallispuistossa enemmän rahaa kuin aiemmin. Vuonna 2019 kävijät kuluttivat keskimääri 68 € käyntiä kohden, mikä on noin 30 € enemmän kuin vuonna 2012. Erityisesti kotimaisten matkailijoiden rahankäyttö on kasvanut. Vuonna 2019 kotimaiset matkailijat kuluttivat 103 € käyntiä kohden, mikä lähes kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2012.

Majoittumisen tulovaikutukset ovat seitsenkertaistuneet ja paikallisliikenteen tulovaikutukset yli kymmenkertaistuneet. Kokonaistulovaikutukset ovat kasvaneet 1,6-kertaiseksi ja ovat nyt 365 509 €.

Vastaajat olivat tyytyväisempiä palveluiden laatuun ja määrään kuin aikaisemmin. Erityisesti yrittäjien tuottamiin palveluihin oltiin tyytyväisempiä kuin aiemmin. Palveluiden kävijätyytyväisyyden arvosana on noussut kuusi kymmenystä ja ympäristön viisi kymmenystä vuodesta 2012 ja ne ovat nyt 4,34 ja 4,45. Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi on noussut kolme kymmenystä ja on nyt 4,38.

Lähteet

- Grönlund, R. 2005: Perämeren kansallispuiston ja Perämeren saarten kävijätutkimus 2005. – Raportti, Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 44s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšait, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoluonnoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Karlin, A. 2013: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. - Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 177. 57 s.
- Meriluoto, A. & Laurila A. 2012: Perämeren kansallispuiston virkistys- ja veneilypalveluiden kehittämissuunnitelma. – Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut, Oulu.
- Metsähallitus 2009: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röntän Natura 2000 alueiden hoito ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 57. 84 s.

Liitteet

Liite 1 Otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Vastauksia (tavoite)	Toteutuma	Keruupäiviä
Selkä-Sarvi (SS)	Veneilijät, retkeilijät	80	71	15
Pensaskari (PK)	Veneilijät, retkeilijät	50	16	10
Hajakohteet (HK) (=muut kansallispuiston saaret, kun niissä havaitaan kävijöitä)	Veneilijät, retkeilijät	30	2	8
Kylmäpiste; Selkä-Sarvi (KSS)	Veneilijät, retkeilijät	25	71	
Kylmäpiste; Pensaskari (KPK)	Veneilijät, retkeilijät	25	41	
Kylmäpiste; Vähä-Huituri (KVH)	Veneilijät, retkeilijät	20	14	
Kylmäpiste; matkailuyrittäjien veneet (MV)	Matkailuyrittäjien asiakkaat	70	12	
Yhteensä		min. 300	227+12 (paikkaa ei määritelty)	33

Liite 2 Tutkimuslomake

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Kävijätutkimus 2019

Perämeren kansallispuisto

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Perämeren kansallispuiston palveluiden kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus. Voit halutessasi jatkaa vastausta muualle lomakkeeseen.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Perämeren kansallispuistossa (kartta 1) ja joissain kohdin myös sen lähialueella (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai ohjeissa mainittuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Irja Leppänen, puh. 040 687 6625, irja.leppanen@metsa.fi

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Perämeren kansallispuistoon (kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnilläsi

a. Perämeren kansallispuistossa? (vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

b. yhteensä Perämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella (kartta 2)? (jos asut lähialueella, älä vastaa tähän kysymykseen, vaan siirry kysymykseen 3)

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailuväsi Perämeren kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä Perämeren kansallispuistossa (kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät?

(jos et yövy kansallispuistossa, siirry kysymykseen 4)

☐ autiotuvassa	_____ yötä
☐ vuokratuvassa	_____ yötä
☐ omassa mökissä	_____ yötä
☐ seuran/yhdistyksen tiloissa	_____ yötä
☐ veneessä	_____ yötä
☐ omassa majoitteessa (telta tms.)	_____ yötä
☐ muualla, missä? _____	_____ yötä

4. Onko Perämeren kansallispuisto tällä matkalla...

- matkasi ainoa tai tärkein kohde?
 yksi matkasi suunnitelluista kohteista?

Muita kohteita ovat: _____

- ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?

Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

5. Missä päin vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa (kartta 1)?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

☐ Selkä-Sarvi	☐ Inakari
☐ Pensaskari	☐ Vähä-Huituri
☐ Pihlaja	☐ muualla, missä? _____
☐ Etukari	_____
☐ Iso-Huituri	_____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystävistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- jostakin muusta, mistä? _____

8. Kuinka usein olet käynyt Perämeren kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

Tämä on ensimmäinen kerta

Käyn vuosittain n. _____ kertaa

9. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat tai olivat sinulle tällä käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää

	erittäin tärkeää		ei lainkaan tärkeää		
	5	4	3	2	1
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
kalastuskulttuuriperinnön kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
yöpyminen alueella	☐	☐	☐	☐	☐
muu _____	☐	☐	☐	☐	☐

10a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Perämeren kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

☐ retkeily	☐ kalastuskulttuuriperintöön tutustuminen	☐ saunominen
☐ luonnon tarkkailu	☐ veneily	☐ uinti
☐ luonnosta nauttiminen	☐ melonta	☐ auringonotto
☐ kalastus	☐ partioretki	☐ geokätköily
☐ lintuharrastus	☐ mökkeily	☐ osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan
☐ marjastus, sienestys	☐ telttailu tai muu leirytyminen maastossa	☐ muu _____
☐ luontokuvaus, maalaaminen	☐ tulistelut merkityillä tulentekopaikoilla	_____

10b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? _____

11. Olisitko jatkossa Perämeren kansallispuistossa vieraillessasi valmis tekemään talkootöitä kansallispuiston luonnonhoidon ja/tai palveluvarustuksen hyväksi?

- Kyllä Ei

12a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta tämänkertaisella käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa? (Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen laatu. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua".)

5=erittäin hyvä, 4=melko hyvä, 3=keskinkertainen, 2=melko huono, 1=erittäin huono

	erittäin hyvä	erittäin huono	en ole käyttänyt
suojasatama (Selkä-Sarvi)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
laituri (Pensaskarin käyntikohde)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
kalastuskulttuuria esittelevä käyntikohde (Pensaskari)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
kalastuskulttuuria esittelevä käyntikohde (Selkä-Sarvi)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
polkureitistö	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
tulentekopaikat	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
polttopuut	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
yleisökäymälät	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
autiotupa (Kalla)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
vuokratuvat	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
sauna (Selkä-Sarvi)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
yleinen turvallisuus	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
yleinen siisteys	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
yrittäjien tuottamat palvelut (kahvilat, kuljetukset ja ohjelmalvelut)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
ennakkoinformaatio (esitteet, kartat)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi, retkikartta.fi)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○
jokin muu, mikä? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		○

12b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Perämeren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

erittäin tyytyväinen 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1 erittäin tyytymätön

13. Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Perämeren kansallispuistossa tai sen lähialueella (kartta 2)? (jos majoitut tai ruokailit matkasi aikana puiston lähialueella, tulee se huomioida tässä yhteydessä)

- Kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 En (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä:

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko **tähän matkaan** liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **Perämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella** (kartta 2). (Kirjaa riville "0", jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot (esim. kalastus-, metsästys- tai keltkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Missä määrin koet tämänkertaisen käyntisi Perämeren kansallispuistossa vaikuttaneen yleiseen terveydentilaasi ja hyvinvointiisi seuraavilla osa-alueilla?

(vastaa jokaiseen kohtaan ja valitse vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tuntemuksiasi)

5 = täysin samaa mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä

Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen) 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1

Psyykinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen) 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1

Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. kulttuuri- ja luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo) 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1

15. Minkä arvoiseksi arvioisit rahassa mitattuna Perämeren kansallispuistossa kokemasi terveys- ja hyvinvointivaikutukset?

Voit esimerkiksi verrata rahallista arvoa kaupallisiin hyvinvointipalveluihin ja -tuotteisiin (kuntosalikäynti 5 €, kylpyläkäynti 2,5 tuntia 20 €, hieronta 60 min 50 €, hemmottelupäivä kylpylässä erilaisilla hoidoilla 200 €), erilaisiin kulttuuripalveluihin (elokuviissa käynti 12 €, konsertti 100 €) tai matkoihin (kotimaan matka 500 €, ulkomaanmatka 3000 €).

_____ €

16. Täytyivätkö tähän käyntiisi Perämeren kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

	erittäin hyvin			erittäin huonosti	
	5	4	3	2	1
luonnonympäristö	○	○	○	○	○
harrastusmahdollisuudet	○	○	○	○	○
reitit ja rakenteet	○	○	○	○	○
yrittäjien tuottamat palvelut	○	○	○	○	○

17. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt sinua tämänkertaisella käynnilläsi Perämeren kansallispuistossa?

	ei lainkaan			erittäin paljon	
	5	4	3	2	1
maaston kuluneisuus	○	○	○	○	○
maaston roskaantuneisuus	○	○	○	○	○
liiallinen kävijämäärä	○	○	○	○	○
muiden kävijöiden käyttäytyminen	○	○	○	○	○
jokin muu, mikä? _____	○	○	○	○	○

18. Pysyvä asuinkuntasi?

_____

19. Sukupuoli

mies nainen

20. Syntymävuosi

[____]

21. Koulutus? (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
- opistotasoinen tutkinto
- alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ei ammatillista tutkintoa

KIITOS VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, kirjoita niitä tähän.

Liite 3 Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	muu	Polut olivat Pensaskarissa epäselvästi merkityt. Onneksi eksyminen ei ollut mahdollista. Muilla kävijöillä ei ollut ymmärrystä, minkä kunnan metsäpalovaroitusta tulee seurata, joten pitävät tulia varoituksen aikana.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kysymys 15 on omituinen ja huonosti muotoiltu ainakin suhteessa omaan elämäntapaan.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kehitysidea: Koska monelle kynnyskysymys on varmaan puistoon saapuminen ja saarelta toiselle liikkuminen, voisi esimerkki- luonteisesti nettisivuilla esitellä päivän ja parin retkimahdollisuuksia ja venetaksi- vaihtoehtoja yhteystietoineen ja linkeineen.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Jonkinlainen juomavesihuolto ja muukin tarvikkeen osto olisi hyvä järjestää. Harva täysin turisti viitsii tai osaa raahata 10–20 litran vesitankkia mukanaan.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Sauna and fire safety instructions in English would be nice.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Lisää venesatamia muihin saariin.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kalastuskylän kartta on tällä hetkellä ainoastaan sataman puolella -> olisi hyvä, että se olisi myös kalastajakylässä (Selkä-Sarvi).
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Lisää lampaita!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Vaikeita kysymyksiä kävijätutkimuksessa. Voisi kysyä esim. "Haluatko kahvilan?" "Haluatko leirintäalueen?" (Vaihtoehto myös: "En missään tapauksessa.")
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Mökin pihassa voisi olla teline, jossa tuulettaa mökin petivaatteita sekä omia retkikamppeita -kiitos-
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Tuvat on kivoja kun niihin pääsee majoittumaan. Vaativat kunnostuksen ja siisteydessä toivomisen varaa. Yleisvessat, tulipaikat ja saunat siistejä ja hyvin tehtyjä. Tornista saisi tehtyä huikkeen elämysmajoituksen. Ja muutenkin tupia paremmin profiloitua, varustetasoa paremmaksi ja hintoja nostettua. Merimatkailuun liittyvät palvelut, kalastus, melonta, venekuljetukset yms. tarjolle.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Difficult to get information in Germany. It would be good to get information beforehand.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Rannassa on todella hyvä laituri, mutta ensikertalaisena on erittäin vaikea havaita! Olisi hyvä merkata lähestymismerkein ja vaikka lipulla oikea kohta johon uskaltaa ajaa veneellä. PS. Polkuja lisää!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Matkailupalveluiden tuotteistus + viestintä + markkinointi
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Vuokramökkeihin olisi hyvä tuoda perusvarustelut (lakanat, kahvit...), jotka veneliikennöitsijä voisi hoitaa. Tuvan hinnat voisi nostaa sen jälkeen. Selkä-Sarven torniin saisi tehtyä brändi-majoituksen, josta voisi pyytää 350€/yö. Mäkkien sisustusta voisi petrata esim. tuomalla vanhaa kalustusta (hyvä esim. Pensaskarin lammaspaimenen kämppä). Joihinkin kämppiin voisi tuoda parisängyn. Paketteja myyntiin verkkokauppaan.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kansallispuistoa kannattaisi kehittää paremmin maksavan kv-matkailijan suuntaan.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Vejekuljetuksen kehittäminen ja liittäminen visitMerilapin verkkokauppaan.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Suojasatama (Pensaskari) on liian pieni!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Vain yksi geokätkö :(
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Reittiliikenne, saavutettavuus.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Jos kansallispuiston alueelle olisi enemmän/edullisempaa kuljetusta, useampi ihminen varmasti vierailisi alueella, etenkin kun kansallispuistot, retkeily ja Suomessa matkustelu tuntuvat olevan nyt "muodissa".
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kansallispuiston käyttäytymissääntöjä olisi ehkä syytä teroittaa ja lisätä säännöstö myös RUOTSIKSI näkyville.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Selkeämmät säännöt luonnon rauhallisuuden säilyttämisestä ja käyttäytymisestä kansallispuistossa. Muistutus, että tämä ei ole vierasvenesatama.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Näitä kohteita tarvitaan todenteolla ja niiden kunnossa pitäminen ja kehittäminen on erittäin tärkeää.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Rajamerkille kunnan kyltti. Torniin olisi kiva päästä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Lisää infotauluja luonnosta/historiasta polun varteen? Lampaat mukava yllätys.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Torni voisi olla avoin maiseman katseluun.
Ei määritelty	valitus	Mökit Selkä-Sarvessa kaipaisivat siivoamista.
Ei määritelty	valitus	Sähköpostilla saadut tiedot tuvasta (Vartio) olivat virheellisiä. Saunan kiukaan kaiteet puuttuu.
Ei määritelty	valitus	Kesäviikonloppuisin satama (Selkä-Sarvi) täynnä ja rauhaton.
Ei määritelty	valitus	Pari kertaa kolahtanut laitureiden välissä pohjaan (syväys 1,7m).
Ei määritelty	valitus	En toivoisi meluavia skoottereita alueelle, koska luonnonrauhaa hakemassa.
Ei määritelty	valitus	Tällä kertaa vesiskoottereiden pärinä häiritsi luonnosta nauttimista. Asiatonta on myös kasvien keräily, jota ruotsalaiset veneilijät tekevät. Mielestäni kansallispuistot eivät ole rymypaikkoja vaan rauhoittumispaikkoja!
Ei määritelty	valitus	Vartion kämpän siistiminen!
Ei määritelty	valitus	Sarvi alkaa olla liian pieni kaikille.
Ei määritelty	valitus	Mökistä (Vähä-Huituri) puuttui ensiapuvälineet ja itse unohdimme ne ottaa mukaan. Onneksi mitään ei sattunut.
Ei määritelty	valitus	Venetaksi on pienelle ryhmälle tai yhdelle henkilölle aika kallis.
Ei määritelty	kehu	Tapaamamme Metsähallituksen edustaja, paikalliset yrittäjät ja muut paikalliset olivat ystävällisiä ja avuliaita. Koko reissusta jäi tosi hyvä mieli!
Ei määritelty	kehu	But very nice well maintained trails and nature sights!
Ei määritelty	kehu	Sauna oli tosi hyvä, mahtava ja siisti :) Kiitos!
Ei määritelty	kehu	This is a paradise island. Please take good care of it!
Ei määritelty	kehu	Jälleen mukava viikonloppu snorkkelijengin kanssa Vähä-Huiturissa. Perinteisesti se kesän paras vesilläolo viikonloppu jo 4 v. osuen kohdalleen. Keurs ry kiittää taas hienosta mahdollisuudesta kun lapsi/nuoriso(kaupunkilais)porukka taas sai tämän kokea.
Ei määritelty	kehu	Vierailu puistossa oli kaikin puolin erittäin positiivinen kokemus. Luonto on hienoa ja ihmiset ystävällisiä ja avuliaita.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	kehu	Oli oikein mukavaa saada tietoa saaresta Pekka Aholta! Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Suuret kiitokset Pekka Aholle kuljetuksista ja opastuksista.
Ei määritelty	kehu	Hyvät lölyt uudessa saunassa.
Ei määritelty	kehu	Metsähallituksen mies kävi toivottamassa tervetulleeksi, siitä iso plussa.
Ei määritelty	kehu	Mielenkiintoinen paikka. Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Lampaat oli söpöjä ja mukava yllätys. Taksivene oli hyvä ja vaikutti turvalliselta.
Ei määritelty	kehu	Tärkeä ja hyvän mielen antava opas, intohimoinen, innostunut, turvallinen kyyti, tietoa sai jälkeinpäin ja osasi paljon auttaa. Hieno aurinkokello, myös tynnyri lipun vieressä ja vois siihen laittaa taulun niin näkee paremmin. Muuten vain auringon valossa. Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Venekyyti hyvin hoidettu, joustavaa. Venekuskilta hyvää "paikallistietoa", kuten eteläpään kalastajasta.
Ei määritelty	kehu	Luonto on kaunista.
Ei määritelty	kehu	Hyvä satama (Selkä-Sarvi)!
Ei määritelty	ei määritelty	Suurkiitos ystävällisestä palvelusta ja hyvistä keleistä :)
Ei määritelty	ei määritelty	Erytiskiitos Pekka Aholle erittäin hyvästä taksivene- ja opaspalvelusta
Ei määritelty	ei määritelty	Pensaskariin olisi hyvä saada toinen suojasatama Selkä-Sarven lisäksi.
Ei määritelty	ei määritelty	Keijo Mild ja Pekka Aho ovat olleet todella auttavaisia ja mukavaa seuraa. Kiitos!
Ei määritelty	ei määritelty	Kysymys 15 Vastaus: Ei tätä voi mitata rahassa.
Lvk – Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehu	Erittäin siisti luonto ja rakennukset hyväkuntoiset, huolehditut sekä siistit.
Lvk – Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Saaren kartta olisi mukava saada lähistöltä. Se voisi olla myös opastustaulussa (suojasatamassa). Näkyvissä polku, talot, historiaa, luontoa, linnusto ym.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Selkä-Sarven laiturit pienet suhteessa kävijämääriin. -"- saunan "varaaminen" sekavaa. Varauskirja ja esim. kiinteet sauna-ajat miehille ja naisille voisivat tuoda selkeyttä saunan käyttöön, joka on hyvin suosittua.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Toiveena; uimarannan parantaminen; kivinen ja tiskausmahdollisuus.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Pensaskarin laituri saisi ehdottomasti olla isompi ja suojaisempi. Pohjoistuulella ei voi olla.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Huolehdimme omalta osaltamme alueen siisteydestä ja olemme tyytyväisiä kohteeseen. Laituria voisi kehittää paljon - tuulella hankala paikka.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Saunan rannan siistiminen uintia varten, lapset Selkä-Sarvi.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	[Kysymyksen 12a yhteydessä annettu palaute]: nyky syväyksellä olevat purjeverneet eivät pääse Selkä-Sarven satamaan.
Lvk – Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Suojasatama on matalahko nykyisille purjeverneille. Mellä ei ongelmia, syväys 2.0 m. Kuuleman laitureiden painot ja kiinnityskettingit ongelmallisia purjeverneille. Meillä ei ongelmia. Rajoittaa nykyisten purjeverneiden käyntiä.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk–Viestintä ja markkinointi	kehittämisehdotus	Kaikki saarella kävijät tekisivät puita saunaan ja grillituvalle. Osalla on varmaan sellainen käsitys, että ne puut tekee valmiiksi (joku muu??) Tiedotusta asiaan.
Turvallisuuteen liittyvä kehittämisidea	kehittämisehdotus	Olen todella iloinen, että Perämeren kansallispuistoa kehitetään. Toivoisin, että panostatte Pensaskarin laituriin niin, että siinä olisi enemmän tilaa olla. Sarven saareen toivon SÄÄNTÖJÄ! En enää halua mennä sinne viikonloppuisin tietyistä syistä. Tarkoitin säännöillä esim. saunavuorot, oleskeluajat, yhteiset tilat -> pitäisi olla mahdollisuus muillakin olla laiturissa kuin ne samat veneilijät. Tärkeintä on että voi/saa kokea luonnon rauhaa.
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	kehittämisehdotus	Kuljetus veneettömälle!
Muu	muu	Pensaskarissa sijaitsee KMK:n mökki, joten kulutamme paljon aikaa saarella. Toimimme mieheni kanssa mökki-isäntinä ja toimenkuvan ohella pidämme silmällä myös saarella tapahtuvaa mahdollista häiriökäyttäytymistä. Kerään roskia, kun kierrän saaren rantoja.
Muu	kehu	Matka Kemiin oli tuskainen. Unettomuus ja yhteisöllisyyden puute elinpiirissäni olivat saaneet mieleni mustenemaan. Yhdessäolo perheen ja luonnon kanssa sekä rauha ajatella ja uneksia ilman ärsyketulvaa täällä Pensaskarissa saivat hyvinvointini kohenemaan huomattavan paljon. <3
Muu	kehu	Mukava käydä! Toivottavasti palvelut (sauna, mökit) säilyvät, jotta voi tulevaisuudessakin käydä :)

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 230 Ervola, A., Rautiainen, M., Seppänen, M. & Bisi, J. 2019: Erätalous valtion alueilla – yleis- ja erityisoikeuksien käyttö. 46 s.
- No 231 Arnkil, A., Hoikkala, J. & Sahla, M. (toim.) 2019: Suojelualueet merialuesuunnittelussa – suositus suojelualueiden huomioimiseksi. 42 s.
- No 232 Vatanen, E. & Kajala, L. 2020: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkakohteiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointisovelluksen kertoimien päivitys 2019. 31 s.

Sarja B

- No 243 Paulus, E. 2019: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2017. 64 s.
- No 244 Salonen, D. & Veteläinen, T. 2019: Hossan kansallispuiston kävijätutkimus 2017–2018. 73 s.
- No 245 Kampuri, E.-N. 2019: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2018. 62 s.
- No 246 Kuusisto, K. 2019: Evon retkeilyalueen kävijätutkimus 2018. 55 s.
- No 247 Aspholm, P. 2019: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2018–2019. 47 s.
- No 248 Aspholm, P. 2019: Korouoman kävijätutkimus 2018–2019. 42 s.
- No 249 Helimäki, V. & Koskela, A. 2019: Ärjänsaaren kävijätutkimus 2019. 49 s.
- No 250 Jylänki, T. 2020: Liminganlahden luontokeskuksen asiakastutkimus 2019. 50 s.
- No 251 Naumanen, S. 2020: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 63 s.
- No 252 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen yritystutkimus 2018. 61 s.

Sarja C

- No 164 Metsähallitus 2018: Vintilänkairan, Koitelaisen ja Pomokairan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 75 s.
- No 165 Siira, H. & Sulkava, P. 2019: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston luontomatkailusuunnitelma. 66 s.
- No 166 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen luontomatkailusuunnitelma 2020–2025. 91 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (VERKKOJULKAISU) 1799-5388
ISBN 978-952-295-267-7 (PDF)
JULKAISUT.METSA.FI